

Inställningen till ämnet Idrott och hälsa

**- En undersökning av attityder bland
invandrarelever och svenska elever i
grundskolan**

Julio Cesar Marty Paseiro

IDROTTSHÖGSKOLAN
I STOCKHOLM
Examensarbete 100:2005
Läroutbildningen:2001-2005
Handledare: Rolf Carlson

The attitude towards the subject Physical Education

- An investigation of attitudes among pupils with immigrant background and native pupils in the nine-year school

Julio Cesar Marty Paseiro

STOCKHOLM UNIVERSITY COLLEGE OF
PHYSICAL EDUCATION AND SPORT
Graduate essay 100:2005
Teacher program 2001-2005
Examensarbete 100:2005
Supervisor: Rolf Carlson

EXAMENSARBETE 10 p
VID IDROTTLÄRARUTBILDNINGEN 2003-2004
PÅ IDROTTHÖGSKOLAN I STOCKHOLM

Julio Cesar Marty Paseiro

Handledare: Rolf Carlson

1- Sammanfattning

Syftet jag hade med mitt arbete var att studera vilket inställning elever med invandrarbakgrund respektive svensk bakgrund har till ämnet Idrott och hälsa. Ett annat syfte jag hade med mitt arbete var att kunna bidra till att alla nyutbildade idrottslärare, tänker på att göra ämnet Idrott och hälsa till ett ämne som alla elever oavsett kön eller bakgrund kan få nytta av.

Under hela arbetet gör jag en jämförelse mellan elever med invandrarbakgrund och elever med svensk bakgrund och mellan pojkar och flickor. Anledningen att jag jämför pojkar med flickor är att jag vill studera hur nöjda flickorna är jämfört med pojkarna när det gäller ämnet Idrott och hälsa. Jag anser att pojkarna tar över mer och mer på idrottslektionerna.

Metoden jag har använt mig av är både intervjuer och enkäter. Jag valde en grundskola i Stockholm. Undersökningsgruppen bestod av 50 elever med invandrarbakgrund och 50 elever med svensk bakgrund. Bland de eleverna med invandrarbakgrund fanns 30 pojkar och 20 flickor och bland de eleverna med svensk bakgrund fanns 28 pojkar och 22 flickor.

Eleverna fick svara på en enkät, vissa fick svara på den under idrottslektionerna och andra svarade på den i klassrummet.

Jag intervjuade två idrottslärare i samma skola. Jag ställde samma frågor till de båda lärarna men intervjuerna genomförde jag med en och en för att undvika att de ena skulle kunna påverka den andra.

Resultat och slutsats av min studie är att ämnet Idrott och hälsa är ett väldigt uppskattat ämne bland elever mellan 9-13 år oavsett bakgrund. Flickornas svar visar att de inte är lika nöjda som pojkarna, speciellt flickor med invandrarbakgrund.

Min studie visar också att flera flickor med svensk bakgrund har en sportidol jämfört med flickor med invandrarbakgrund. Den här tolkar jag som om flickorna med svensk bakgrund är mer intresserade av sport än flickorna med invandrarbakgrund. Varför är det så? Det skulle kunna var ett ämne till en annan studie.

De lärarna som deltog i undersökningen tyckte inte att inställningen till ämnet Idrott och hälsa skiljer sig mellan elever med invandrarbakgrund och elever med svensk bakgrund. De ansåg att vissa elever med invandrarbakgrund som var lite stökiga i klassrummet fungerade bra på idrottslektioner.

1.2- Summary

The purpose of my work is to study what attitude pupils with immigrant background as well as native pupils have towards the subject Physical Education (PE). An other purpose with my work is to contribute in a way that all newly graduated PE teachers think of making the subject PE to a subject that all pupils regardless gender or background can get advantage of.

During the whole work I compare pupils with immigrant background to native pupils and boys to girls. The reason why I compared boys to girls is that I want to study how satisfied girls are compared to boys when it has to do with the subject PE. I consider that boys take more and more space in PE lessons.

The method I have used is both interviews and surveys. I chose a school in Stockholm. The investigation group consists of 50 pupils with immigrant background and 50 native pupils. Among the pupils with immigrant background were 30 boys and 20 girls and among the native pupils were 28 boys and 22 girls. The pupils had to answer a survey, some of them answered it during PE lessons and others answered it in the classroom.

I interviewed two PE teachers in the same school. I asked the same questions to both teachers but I did the interviews with one at the time in order not to have a situation of influence.

The result and the conclusion of my study is that the subject PE is a very appreciated subject among pupils between 9-13 years regardless background.

My study also shows that more native girls have a favourite sportman compared to girls with immigrant background. Why is it like that? This could be a topic for another study.

The teachers who took part in the survey did n't think that the attitude towards the subject PE is different between pupils with immigrant background and native pupils. They considered that some pupils with immigrant who were a little messy in the classroom did better during PE lessons.

Innehållsförteckning

1- Sammanfattning	4
1.2 Summary	5
2- Inledning	4
2.1 Syfte.....	8
2.2 frågeställning.....	9
3- Metod	9
3.1 Vilka elever kommer jag att betrakta som invandrare under mitt arbete?.....	7
4- Teorier	8
4.1 Om kvinnligt, svenskturkiskt identitetsarbete.....	11
4.2 Språkets roll i skolan.....	11
4.3 Lättare att klara sig.....	12
4.4 Liknande studier/Angränsande undersökningar.....	12
5- Resultat	10
5.1 Elevenkäten	10
5.2 Finns det någon skillnad mellan den inställning som flickor och pojkar med invandrabakgrund har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställning som flickor och pojkar med svensk bakgrund har?.....	13
5.3 Sammanfattning	24
5.4 Är flickor och pojkar lika nöjda med ämnet Idrott och hälsa?	22
5.5 Sammanfattning	31
5.6 Vilken uppfattning har idrottslärarna när det gäller flickornas och pojkarnas attityd mot ämnet Idrott och hälsa	29
5.7 Sammanfattning.....	36
6- Diskussion	34
6.1 Finns det någon skillnad mellan den inställningen som flickor och pojkar med invandrabakgrund har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställning som flickor och pojkar med svensk bakgrund har?.....	37
6.2 Är flickor och pojkar lika nöjda med ämnet Idrott och hälsa?.....	36
7- Slutsatser	39
8- Litteraturlista	43

2- Inledning

Efter det att jag flyttat till Sverige har jag jobbat inom skolan. Mitt första jobb var i Dalarna, där jobbade jag som både idrotts- och spansklärare. Det var min första kontakt med svenska ungdomar. Jag upptäckte ganska fort att det var något hos mina elever som inte stämde in i min egen syn på idrott.

Under min tid som student hade jag som nästan alla andra ett stort intresse för idrotten. Jag kommer ihåg hur mycket jag kämpade för att få så bra betyg som möjligt på idrotten. Att få det högsta betyget på idrotten var inte det enklaste, det var fruktansvärt svårt.

Det som gjorde att det var så svårt var bland annat det att det var ganska många elever som jobbade hårt för att få bra betyg på idrotten. Om du fick högsta betyg på idrotten, förutom att du kunde få bättre slutbetyg inför vidare studier, fick du din status på skolan höjd. Allt detta visste lärarna om så ribban var väldigt hög.

På mitt första jobb i Dalarna jobbade jag med högstadiееlever. Mitt första intryck var att eleverna var väldigt omotiverade och ointresserade utifrån min egen erfarenhet som student. Jag måste erkänna att jag var lite besviken med mitt jobb, jag gick runt och tänkte vad jag gjorde för fel. Jag pratade med den andra idrottsläraren och han sa att det var ungefär så hans elever var, jag gick och tittade på en av hans lektioner och det var skönt att se att hans elever var lika ointresserade som mina. Den andra idrottsläraren var en ganska erfaren idrottslärare som hade jobbat över tio år på samma skola.

När jag flyttade till Stockholm fick jag jobb på en skola i förorten, där till skillnad från skolan i Dalarna där nästan alla elever hade svensk bakgrund, mina nya elever hade invandrabakgrund. Jag upptäckte ganska fort att de flesta av mina nya elever hade en helt annan inställning till idrotten än vad mina förra elever hade. Jag tyckte att de uppfattade ämnet Idrott och hälsa som något viktigt och framförallt tyckte jag de var mycket mer intresserade av att tävla. De var mer intresserade av det som händer i sportvärlden. Efter att ha jobbat ett år på den skolan bytte jag jobb och då började jag på en skola där det var lite bättre fördelning mellan elever med invandrabakgrund och elever med svensk bakgrund. Min tanke om att inställningen till ämnet Idrott och hälsa skiljer sig mellan elever med svensk bakgrund och elever med invandrabakgrund blev starkare på det här jobbet.

De flesta invandrarelever som jag har haft visat sig vara ganska tävlingsinriktade och har varit ganska intresserade av att vinna. Att se idrotten som ett medel för att komma åt pengar och bort från fattigdom är naturlig i de flesta u-länderna och många icke u-länder också. I Sverige anser jag att det fenomenet blir mer och mer vanligt.

Hur bra är det att lära barnen tävla redan i årskurs 1 eller 2? Så här resonerade Engström: ¹
”Då barn ofta ställs inför tävlingar i allt lägre åldrar vare sig de ville eller inte inom föreningsidrotten. Att tävlingsidrotten måste förändras i en riktning där lek och inläring med stora inslag av slumpmoment och spänning ges ökad betydelse”. Engström tycker att större tävlingar och seriesystem inte bör få arrangeras före inträdet i puberteten. Att kasta in barnen för tidigt i tävlingsidrotten kan enligt Engström leda till;
”Barnen som ägnar sig åt organiserad tävlingsidrott skolas in i en kultur och ett tänkande där idrott- kroppsövning förknippas med konkurrens och vikten av att prestera och helst att vinna. Den starke, fysiskt och psykiskt robuste och framgångsrike beundras medan den svage och lågpresterande framstår som ointressant eller i värsta fall som misslyckad eller patetisk.”
Jag anser att det inte är enkelt att vända på detta eftersom redan i första klass visar barnen att tävlingsmoment är det roligaste de vet. Jag tror att de flesta lärare, fritidspedagoger och ledare är medvetna om detta men ibland försöker man göra barnen nöjda och glada.

Det skulle vara intressant att undersöka hur idrottsintresserade föräldrar påverkar barnets framtida tävlingsintresse. Jag har diskuterat väldigt mycket med mina kollegor kring både inställning till idrott och hälsa bland elever med olika bakgrund och hur tävlingsinriktade de är.

Carlson skrev: *”för många ungdomar blir idrotten attraktiv som ett medel att stärka den egna identiteten men också ett led i att förbättra sociala positioner i kraft av tävlingsframgång”*. Han skrev vidare, *”Invandrarungdomar söker sig också oftare till idrotter som bjuder sådana möjligheter, till exempel kamp- och kraftsporter”*.²

Nu har jag fått chans att pröva om min åsikt stämmer med verkligheten och det är därför jag har valt ämnet, inställning till ämnet idrott och hälsa bland elever med invandrarbakgrund och elever med svensk bakgrund.

2.1- Syfte

Syftet med mitt arbete är att studera vilket inställning flickor och pojkar med invandrarbakgrund respektive svensk bakgrund har till ämnet idrott och hälsa. Ett annat syfte jag har med mitt arbete är att studera om flickor och pojkar är lika nöjda när det gäller ämnet Idrott och hälsa.

---

¹ Engström, L-M. (2000). Det viktigaste är att vinna. Pedagogiska Magasinet nr 1, s. 27. Lärarförbundets tidskrift för utbildning, forskning och debatt. Stockholm.

2.2- Frågeställningar

- 1- Finns det någon skillnad mellan den inställning som flickor och pojkar med invandrarbakgrund har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställning som flickor och pojkar med svensk bakgrund har?
- 2- Är flickor och pojkar lika nöjda med ämnet Idrott och hälsa?
- 3- Vilken uppfattning har idrottslärarna när det gäller flickornas och pojkarnas inställning till ämnet Idrott och hälsa?

3- Metod

Jag har valt en grundskola som ligger i en förort till Stockholm. Det första jag gjorde var att kontakta rektorn och berätta för honom om mitt arbete. Jag kontaktade rektorn genom en av idrottslärarna som jag kände sedan tidigare på den skolan. Rektorn tyckte att det var ok att genomföra mitt arbete på skolan. Efter det började jag att tänka på hur mycket underlag jag skulle behöva plus hur själva urvalet skulle genomföras.

Jag valde tre klasser i åskurs fyra, tre klasser i årskurs fem och två klasser i årskurs sex. Efter att de svarade på enkäten valde jag ut de som bäst passade in i mitt begrepp om invandrare och svenskar som jag kommer att ta upp i nästa avsnitt. Jag använde två metoder. Den första är en enkät och den andra är en intervju. Jag valde 50 elever med invandrarbakgrund, varav 30 var pojkar och 20 var flickor och 50 elever med svensk bakgrund varav 28 var pojkar 22 var flickor. Jag intervjuade två idrottslärare och ställde samma frågor till dem.

De idrottslärarna som jag intervjuade är två idrottslärare som jobbar på en skola där det både finns elever med svensk bakgrund och elever med invandrarbakgrund. Jag hade tänkt att jag skulle intervjuar båda lärarna samma dag för att undvika att den ena skulle påverka den andra men det gick inte. Lärare 1 som jag kommer att kalla honom hade mer tid till att träffa mig. Lärare 1 är den som ansvarar för idrottslektionerna med eleverna som går i år1-5. Lärare 2 hade inte så mycket tid så att det tog nästan två veckor mellan intervjuerna. Lärare 1 var 31 år och lärare 2 var 28 år.

---

² Carlson, Rolf. Etnicitet och social mångfald. Rapport i pedagogik 2001:02 (Stockholm: Idrottshögskolan)

Eleverna fick svara på enkäten under två olika moment. Vissa fick svara på den i gymnastiksalen innan idrottslektionen började och andra fick svara på den i klassrummet.

3.1- Vilka elever kommer jag att betrakta som invandrare under mitt arbete?

En invandrare, vad menas med det? ”Någon vedertagen definition finns inte utan begreppet används i olika sammanhang och för att på olika sätt beskriva en heterogen grupp människor”³.

”Enligt reglerna skall alla som avser att bo i Sverige i minst ett år och som har tillstånd till det – folkbokföras och därmed räknas som invandrare. De som avser att vistas i landet en kortare tid eller som inte har fått uppehållstillstånd här får inte folkbokföras och räknas därför inte in i den officiella statistiken över invandrare”⁴.

En invandrarelev kommer att vara den vars både mamma och pappa är utlänningar (icke född i Sverige) och där räknar jag inte skandinaver oavsett var han eller hon är född. När jag säger att jag inte räknar skandinaviska föräldrar är det för att jag anser att det inte skiljer sig så mycket åt de förväntningar som skandinaviska föräldrar har på skolan och på sina barn.

En elev vars mamma är svensk och pappa inte är svensk kommer jag att betrakta som svensk, däremot om det är tvärtom, dvs mamma utlänning och pappa svensk kommer jag att betrakta som invandrare. Orsaken till detta är, för att jag anser att i det samhället vi lever i är det mammorna som i de flesta fall är mer tid med barnen. En elev som är adopterad sedan hon eller han var liten kommer att räknas som svensk, förutsättning att både föräldrar är, skandinavisk eller åtminstone mamman är det.

Innan jag började med mitt arbete försökte jag att hitta data om vad som redan var skrivet inom området. ⁵Jag hittade en hel del undersökningar, bland annat hittade jag vissa intressanta slutsatser i tidningen Svensk idrottsforskning. I den tidningen publicerades resultaten från Skolprojektet 2001 som bland annat hade som syfte att undersöka hur fysiskt aktiva barn och

---

³ Sverige, framtiden och mångfalden. Slutbetänkande från Invandrapolitiska kommittén, s. 48 ff. (SOU 1996:5)

⁴ Westin, Ch. & Hasselrot, T. (red. 1995) Invandring och ungdomsopinion. Bakgrund och belysning, s. 23 f. Barn- och ungdomsdelegationen och Ungdom mot rasism

⁵ Svensk Idrottsforskning. Nummer 3, 2002 Årgång 11. Tema: Skolans idrottsundervisning och barns hälsa.

ungdomar är, hur ämnet Idrott och hälsa ser ut i verkligheten i grundskolan, och vilken syn idrottslärarna har på ämnet idrott och hälsa.

När jag läste det som står i Svensk idrottsforskning om Skolprojektet 2001 märkte jag direkt att det fanns en del synpunkter som skulle kunna hjälpa mig i mitt arbete. Bland annat hur eleverna ser på idrottslektionernas innehåll. Det som i stort skiljer mitt arbete från skolprojektet är att skolprojektet handlar mest om barn och ungdomar i en enhet och mitt jobb kommer också att handla om barn och ungdomar men jag kommer att fokusera mig på elever med invandrarbakgrund och elever med svensk bakgrund.

4-Teorier

4.1 Om kvinnligt, svenskturkiskt identitetsarbete

⁶I boken "Den mångkulturella skolan" skriven av Eva-Stina Hultingen och Christer Wallentin (Red) finns det ett kapitel som heter "Mönster och människor". I Kapitel beskriver författarna den traditionella turkiska landsbygdskulturen. Så här skriver de "manlighet är förknippad med makt i högre grad än kvinnlighet". Kvinnorna kan skada familjens och dess överhudsleder främst genom sexuell vidlyftighet. Metoderna för att bemöta detta hot är kontroll av kvinnans sexualitet och strikt åtskillnad mellan könen".

Enligt författarna har de unga kvinnor en underordnad och passiv roll, so innebär att de ska lyda och respektera sina äldre släktingar. När det gäller kvinnors frihet skrev författarna så här: "Den unga kvinnors frihet begränsas i stor omfattning av föräldragenerationens hänvisningar till den som är günah och ayip, det vill säga det som är syndigt i religiös bemärkelse respektive det som hedersetiken pekar ut som skamligt".

---

⁶ Hultinger, Eva-Stina & Wallentin, Christer (1996) "Den mångkulturella skolan", (Lund :Studentlitteratur)

⁷ Hedencrona, Eva & Kös-Dienes, Dora (2003) Tvärkulturell Kommunikation i förskola och skola. (Lund: Studentlitteratur)

4.2 Språkets roll i skolan

⁷Angående hur viktigt är det för eleverna att hantera språket skrev Eva Hedencrona & Dora Kós-Dienes i boken "Tvärkulturell kommunikation i förskola och skola" följande. "Skolan har en omfattande organisation. Med bristande språkkunskaper är det lätt att hamna utanför och när det blir fel upptäcks det inte alltid".

4.3 Lättare att klara sig

⁸I boken "Värdegrund och svensk etnicitet" av Göran Linde togs upp hur invandrare brukar klara sig bättre i ämnet där inte behövs stort ordförråd. Författaren skrev så här: Det är mycket som tyder på att minoritets elever klarar sig bättre i matematik för att ämnet inte kräver så stort ordförråd".

4.4- Liknande studier/angränsande undersökningar

Jag hittade också en bok som heter Idrottpedagogiska seminariet 1984-1985, skriven av Yngve Carlsten, Lars-Magnus Engström och Monica Lindroth. I den boken presenterar författarna fem olika studier inom området barn- och ungdomsidrott. En av studierna handlar om barns självuppfattning och fysiska aktivitet bland elever i årskurs 4-8. Den här studien hade som syfte att studera elevernas fysiska och kognitiva utveckling och hur denna upplevs av eleverna själva. I likhet med mitt arbete hade den här studien en enkät där det ställdes en del frågor som var ganska lika frågorna jag använde i mitt. Text hur mycket de rör på sig eller tränar på sin fritid. De delade undersökningen i flickor och pojkar, detta gjorde jag också i mitt arbete fast jag delade också elever med invandrarbakgrund från elever med svensk bakgrund. I deras arbete kom de fram till bland annat att pojkarna rörde på sig mer än flickorna.

En annan bok som jag har hittat där de också hade en liknande undersökning var "Etnicitet och mångfald" skriven av Rolf Carlson. I boken gör författaren bland annat en sammanfattning av en undersökning som genomfördes i flera kommuner bland annat i

---

Södertälje och Eskilstuna. Undersökningen hade till syfte att analysera villkor för idrottsutövning med utgångspunkten social mångfald. För att analysera detta jämfördes invandrarelever och svenska elever. Åldern på eleverna var mellan 11-16 år.

Den här undersökningen tycker jag har åstadkommit en rad intressanta slutsatser. Bland de slutsatser författaren kom fram till tyckte jag att en av de mest intressanta var den, där eleverna fick svara på frågan om uppfattning om idrottsundervisningen i skolan. Den frågan visade att de allra flesta hade en odelat positiv uppfattning om ämnet idrott och hälsa, invandrarungdomarna i något vidare bemärkelse än de svenska ungdomarna. Detta förstärker min hypotes om att elever med invandrarbakgrund har en annan inställning till ämnet Idrott och hälsa.

En annan fråga som jag tyckte var intressant var den som handlade om idrottsämnet på schemat. På den frågan svarade 70 % av invandrarpojkar att de ville ha mer idrottstimmar på schemat jämfört med 66 % av pojkarna med svensk bakgrund som tyckte detsamma. Invandrarflickorna hade 42 % och flickorna med svensk bakgrund hade också 42 %. Sådana svar förstärker också delvis min hypotes om hur invandrarungdomar resp. svenska ungdomar är intresserade av ämnet idrott och hälsa.

5- Resultat

5.1- Elevenkäten

5.2- Finns det någon skillnad mellan den inställning som flickor och pojkar med invandrarbakgrund har till ämnet Idrott och hälsa jämför med den inställning som flickor och pojkar med svensk bakgrund har?

Fråga 1

⁸ Linde, Göran. Värdegrund och svensk etnicitet. (2001) Lund: Studentlitteratur.

Som jag skrev i inledningen fick eleverna svara på en enkät. På den första frågan som handlade om hur mycket de tyckte att de kunde påverka innehållet på idrottslektionerna svarade de på följande sätt. Av invandrarelever svarade 28 % att de tyckte att de kunde påverka innehållet på lektionerna ”mycket”, däremot svarade bara 14 % av de svenska eleverna att de kunde påverka innehållet ”mycket” på lektionerna. Om vi tittar på hur flickorna och pojkarna svarade var för sig så ser man att 30 % av invandrapojkarna tyckte att de kunde påverka innehållet ”mycket” på lektionerna jämfört med 18 % av de svenska pojkarna.

Av invandrarflickorna tyckte 25 % att de kunde påverka innehållet ”mycket” jämfört med bara 10 % av de svenska flickorna.

70 % av invandrareleverna svarade att de kunde påverka innehållet ”ganska mycket” på lektionen. Av de svenska eleverna svarade 78 % på samma sätt. På den punkten var det 67 % av invandrapojkarna som tyckte att de kunde påverka innehållet ”ganska mycket” på den svenska sidan svarade 71 % av pojkarna på samma sätt.

Av invandrarflickorna tyckte 75 % att de kunde påverka innehållet ”ganska mycket” jämfört med 86 % av de svenska flickorna.

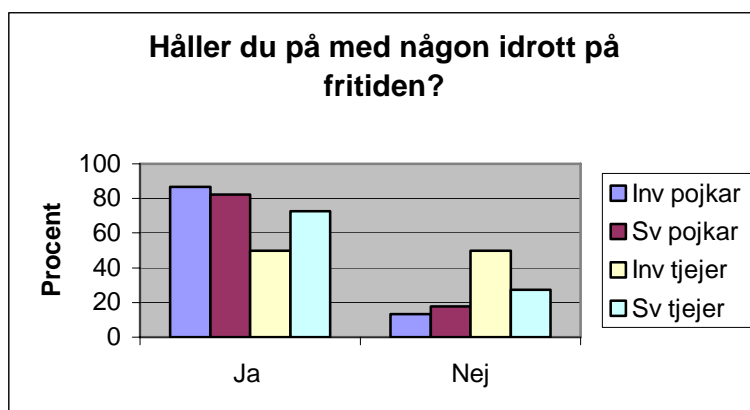
3 % av invandrapojkarna tyckte att de inte hade någon möjlighet alls att påverka innehållet jämfört med 11 % av de svenska pojkarna. 5 % av svenska flickor tyckte att de inte hade någon möjlighet alls att påverka innehållet, det var inga invandrarflickor som tyckte så.

Fråga 2

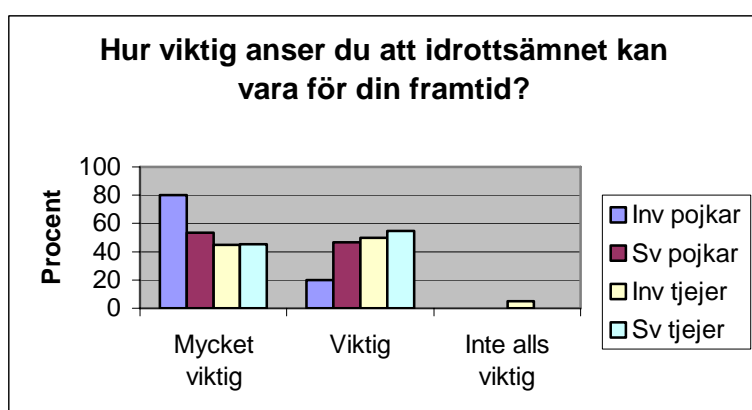
Den andra frågan som eleverna fick svara på var som de tyckte att det var tillräckligt med idrottstimmar som de hade i skolan. Av invandrareleverna svarade 52 % ”ja” på frågan och 48 % svarade ”nej”. Av de svenska eleverna svarade 40 % ”ja” på frågan, medan 60 % svarade ”nej”. Om vi tittar närmare på hur pojkarna och flickorna svarade ser det ut så att 53 % invandrarpojkar svarade ”ja” jämfört med 36 % av de svenska pojkarna. Av invandrarflickorna svarade 50 % ”ja”, medan 45 % av de svenska flickorna svarade på samma sätt.

Fråga 3

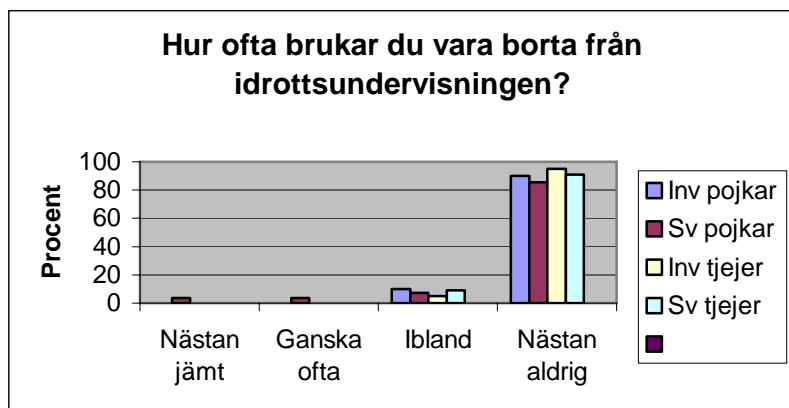
Den tredje frågan som de fick svara på det var om de håller på någon idrott på sin fritid. Av invandrareleverna svarade 72 % ”ja” på frågan, medan av de svenska eleverna svarade 78 % ”ja”. Av invandrarpojkar svarade 87 % ”ja” på frågan medan av de svenska pojkarna svarade 82 % på samma sätt. Av invandrarflickor svarade 50 % ”ja” på frågan, medan av de svenska flickorna svarade ”ja” 73 %. Sporten som var mest populär bland invandrarpojkarna var fotboll och bland de svenska pojkarna var också fotboll populärast. Bland invandrarflickor var basket den mest populära sporten och bland svenska flickor var det tennis.

Fråga 4

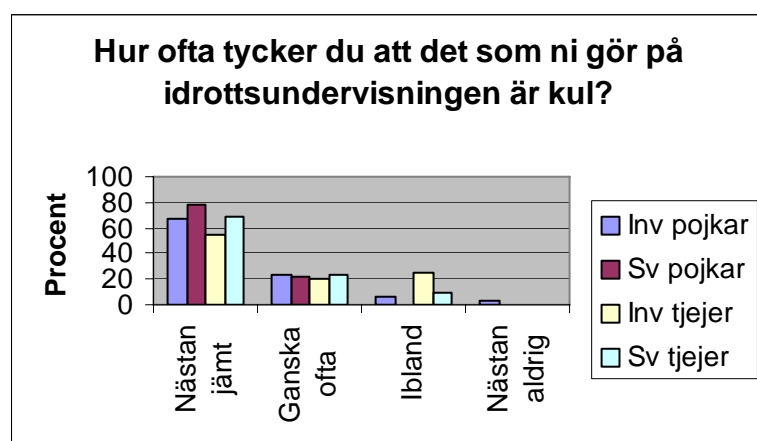
Den fjärde frågan de fick svara på handlade om hur viktigt de ansåg att idrottsämnet kunde vara för framtiden. Av invandrarelever tyckte 66 % att det var ”mycket viktigt”, medan 50 % svenskar tyckte detsamma. 80 % av invandrarpojkar tyckte att det var ”mycket viktigt” medan 54 % svenska pojkar tyckte detsamma. Bland flickorna så såg det ut så här, 45 % av invandrarflickorna tyckte att det var ”mycket viktigt”. 45 % av de svenska flickorna tyckte att det var ”mycket viktigt”.

Fråga 5

Den femte frågan handlade om hur ofta de brukar vara borta från idrottsundervisningen. 92% av invandrareleverna svarade att de ”nästan aldrig” brukade vara borta, medan bland de svenska eleverna svarade 94 % på samma sätt. Om vi går in på hur flickorna respektive pojkarna svarade, ser vi att 90 % av invandrarpojkarna svarade ”nästan aldrig”, medan 86 % av de svenska pojkarna svarade detsamma. 95 % av invandrarflickorna svarade ”nästan aldrig”, medan 91 % av de svenska flickorna svarade detsamma.

Fråga 6

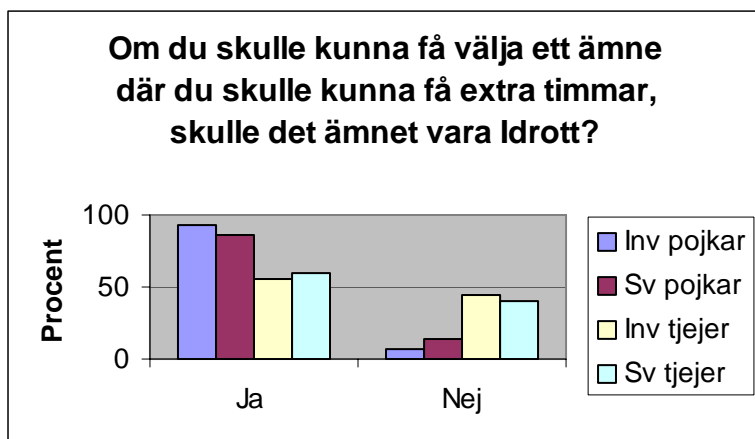

Den sjätte frågan handlade om hur ofta de tyckte att det som gjordes på idrottsundervisningen var kul. Av invandrareleverna svarade 62 % att de ”nästan jämt” tyckte att det som gjordes på idrottslektionerna var kul. Av de svenska eleverna svarade 74 % detsamma. Av invandrarpojkar svarade 67 % ”nästan jämt” medan av de svenska pojkarna svarade 79 % på samma sätt.

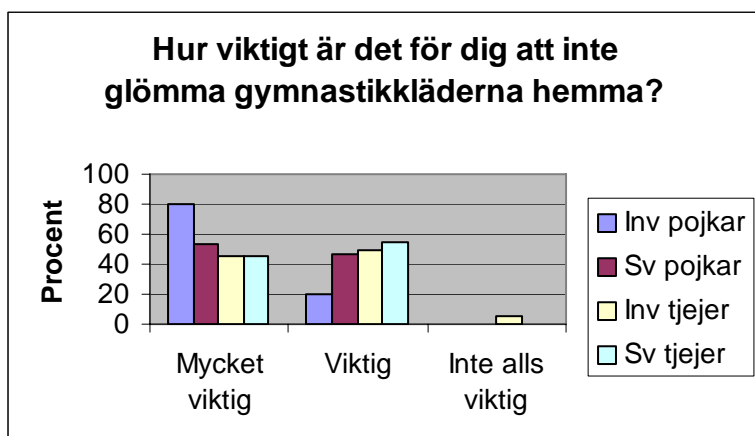
Flickorna svarade på följande sätt; 55 % av invandrarflickorna svarade att de ”nästan jämt” tyckte att det som gjordes på idrottslektionerna var kul, medan av de svenska flickorna svarade 69 % på samma sätt. Om vi studerar var resten av svaren hamnade ser vi att 23 % av invandrarpojkar svarade ”ganska ofta” medan 21 % svenska pojkar svarade på samma sätt. 20 % av invandrarflickorna svarade ”ganska ofta” medan 23 % av de svenska flickorna svarade på samma sätt. 7 % av invandrarpojkar svarade ”ibland” på den frågan, 0 % av de svenska pojkarna svarade på samma sätt. Det var 25 % invandrarflickor som svarade ”ibland” på frågan, jämför med 10 % svenska flickor. 3 % av invandrarpojke svarade att de ”nästan aldrig” gjorde något kul på idrottslektionerna.

Fråga 7

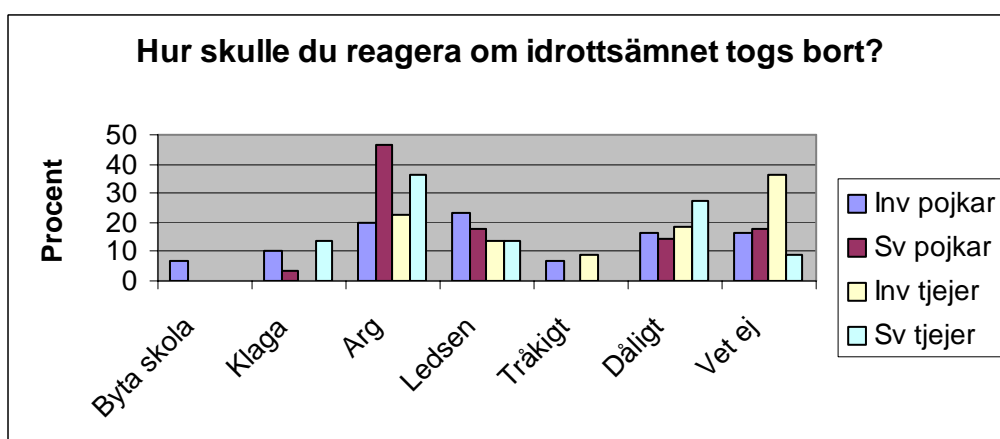
Den sjunde frågan handlade om de skulle kunna få välja ett ämne som de skulle få extra timmar i, skulle det ämnet i så fall vara idrott. Av invandrareleverna svarade 74 % ”ja”, medan bland de svenska eleverna svarade 74 % på samma sätt. Om vi studerar hur pojkarna och flickorna svarade får vi följande resultat, 93 % av invandrarpojkar svarade ”ja” på frågan medan 86 % av de svenska pojkarna svarade på samma sätt. Av invandrarflickorna svarade 55 % ”ja” på frågan medan av de svenska flickorna svarade 59 % på samma sätt.

Fråga 8

På den åttonde frågan skulle de svara hur viktigt det var för dem att inte glömma gymnastikkläderna hemma. Det fanns tre olika alternativ att svara på, ”mycket viktigt”, ”viktigt” och ”inte alls viktigt”. Av invandrareleverna svarade 66 % att det var ”mycket viktigt” att inte glömma gymnastikkläderna hemma. Av de svenska eleverna svarade 50 % att det var ”mycket viktigt” att inte glömma gymnastikkläderna hemma. Av invandrapojkarna svarade 80 % att det var ”mycket viktigt” och bland de svenska pojkarna svarade 54 % på samma sätt. Hos flickorna såg det ut så, 45 % invandrarflickor svarade att det var ”mycket viktigt” medan 45 % av svenska flickor svarade på samma sätt. Resten av svaren var så här: 20 % av invandrapojkar svarade att det var ”viktigt” och 46 % svenska pojkar svarade likadant, 50 % invandrarflickor svarade att det var ”viktigt” medan 55 % svenska flickor svarade på samma sätt. 5 % av invandrarflickor svarade att det ”inte alls var viktigt” att komma ihåg sina gymnastikkläder.

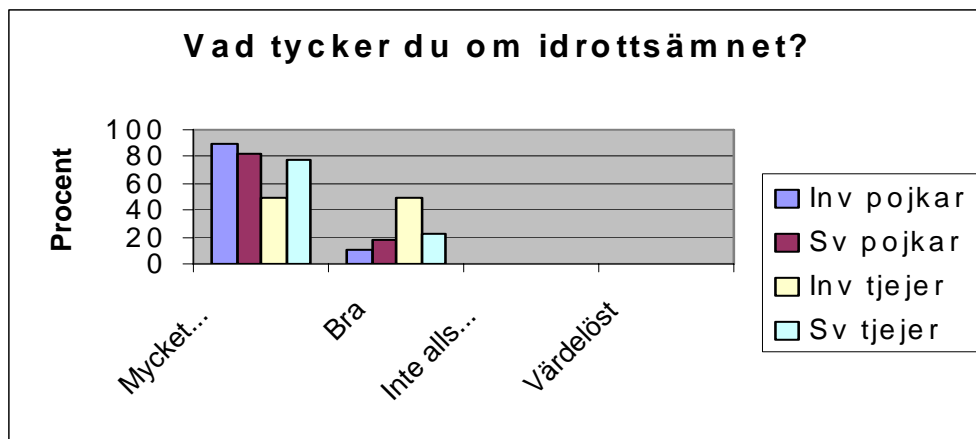
Fråga 9

På den nionde frågan skulle de svara på hur de skulle reagera om idrottsämnet togs bort. Av invandrareleverna svarade 20 % att de skulle bli "ledsna", 22 % att de skulle bli "arga" 6 % skulle "klaga", 26 % att de "inte visste" vad de skulle göra, 18 % svarade att det var "dåligt", 8 % svarade "tråkigt" och 4 % att de skulle "byta skola". Av de svenska eleverna svarade 16 % att de skulle bli "ledsna", 42 % skulle bli "arga" och 8 % skulle "klaga" och 14 % att de "inte visste" vad de skulle göra, 20 % svarade "dåligt".

Om vi tittar på det som dominerar hos flickor och det som dominerar hos pojkar hittar vi följande. Invandrapojkar svarade mest att de skulle bli "ledsna", 23 % hade svarat det, 20 % skulle bli "arga" och 17 % svarade att de "inte visste". Hos de svenska pojkarna dominerade bli "arg", 46 % svarade så, 18 % svarade att de "inte visste" och 18 % skulle bli "ledsna" och 14 % att det skulle bli "dåligt". Av invandrarflickorna svarade 40 % att de "inte visste", 25 % svarade att de skulle bli "arga", medan 20 % svarade att det skulle bli "dåligt". Av de svenska flickorna svarade 36 % att de skulle bli "arga", och 27 % tyckte att det blir "dåligt".

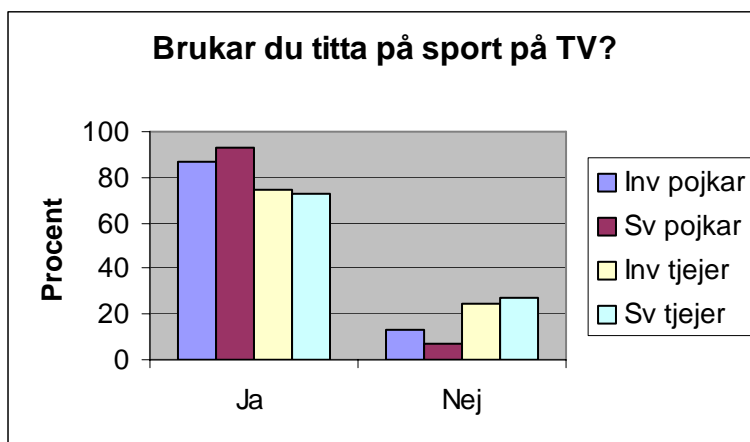
Fråga 10

På den tionde frågan skulle de svara vad de tyckte om idrottsämnet. De svarsalternativ som de fick var "mycket bra", "bra", "inte alls bra" och "värdelöst". Av invandrareleverna svarade 74 % att de "tyckte mycket" om idrottsämnet. Av de svenska eleverna svarade 80 % på samma sätt. När vi tittar på hur pojkarna och flickorna svarade får vi följande resultat. Av invandrapojkarna svarade 90 % "mycket bra" medan bland de svenska pojkarna svarade 82 % på samma sätt.

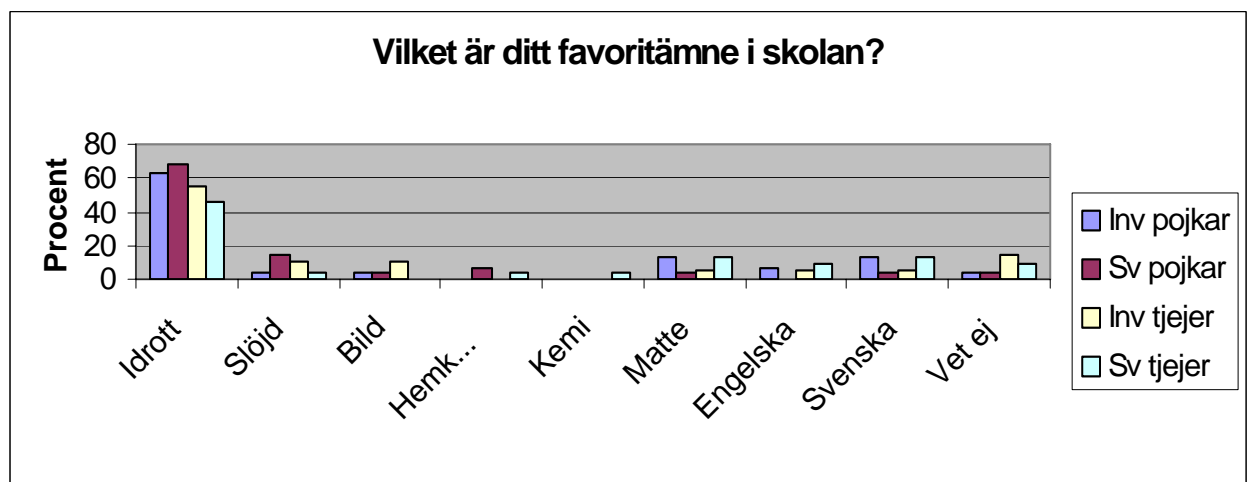
Av invandrarflickorna svarade 50 % att det var ”mycket bra” medan 77 % av de svenska flickorna svarade på samma sätt. Resten av svaren såg ut så här: 10 % av invandrarpojckarna svarade att det var ”bra” och 18 % av de svenska pojckarna svarade likadant, 50 % av invandrarflickorna svarade att det var ”viktigt” medan 23 % av de svenska flickorna svarade på samma sätt. En invandrarflicka svarade att det ”inte alls var viktigt” att komma ihåg sina gymnastikkläder.

Fråga 11

Fråga elva handlade om de brukar titta på sport på TV. Av invandrareleverna så svarade 82 % att de brukar titta på sport på TV och av de svenska eleverna svarade 84 % att de tittar på sport på TV. Invandrarpojckarna svarade på följande sätt, 87 % svarade ”ja” på frågan medan bland de svenska pojckarna svarade 93 % likadant. Av invandrarflickorna svarade 75 % ”ja” på frågan, medan bland de svenska flickorna svarade 73 % på samma sätt.

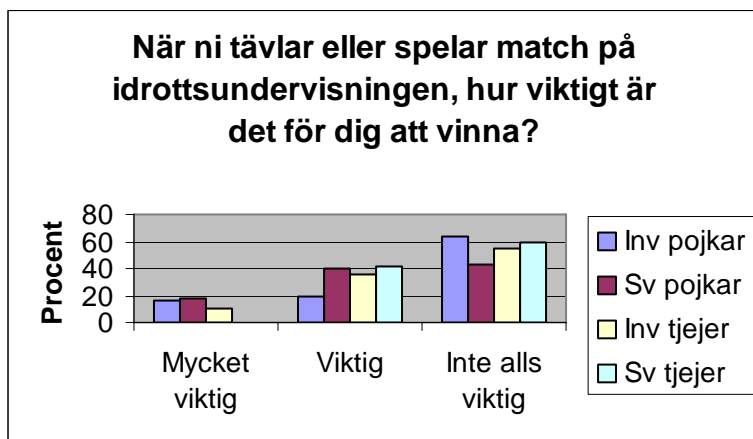
Fråga 12

Den tolfte frågan handlade om vilket deras favoritämne var. Bland invandrareleverna dominerade idrott och hälsa, 60 % hade det som sitt favoritämne. Bland de svenska eleverna dominerade också idrott och hälsa, 58 % hade det som sitt favoritämne.

Om vi studerar flickorna respektive pojkarna ser det ut på följande sätt. Av invandrapojkarna svarade 63 % att de hade Idrott och hälsa som favoritämne och bland de svenska pojkarna svarade 67 % likadant. Bland flickorna blev det följande resultat. Av invandrarflickorna svarade 55 % att Idrott och hälsa var deras favoritämne och bland de svenska flickorna svarade 45 % likadant.

Fråga 13

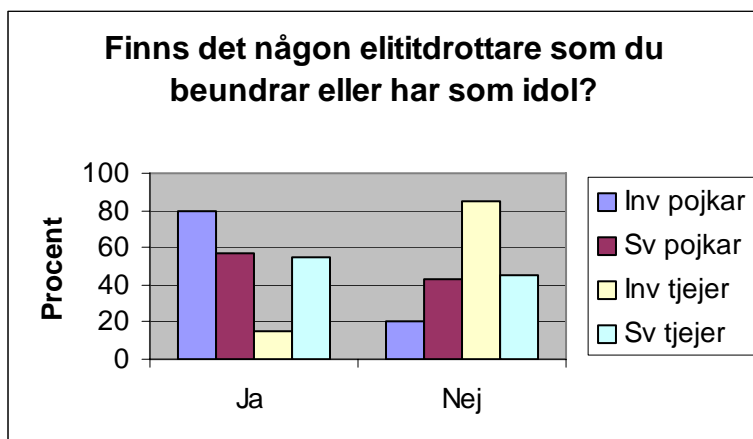

Den trettonde frågan som de skulle svara på var hur viktigt för dem det var att vinna när de tävlar på idrottsundervisningen. På den här frågan kunde de svara på tre olika sätt, den första var ”mycket viktigt”, ”viktigt” och ”inte alls viktigt”. Av invandrareleverna svarade 14 % att det var ”mycket viktigt” att vinna och bland de svenska eleverna var det 10 % som ansåg att det var ”mycket viktigt”. Det var 17 % av invandrapojkarna som tyckte att det var ”mycket viktigt” att vinna och bland de svenska pojkarna var det 18 %.

Hos flickorna såg det ut så att 10 % av invandrarflickorna tyckte att det var ”mycket viktigt” men ingen av de svenska flickorna tyckte det. Om vi tittar på hur många det var som tyckte att det var ”viktigt” att vinna ser vi att 26 % av invandrareleverna tyckte så medan bland de svenska eleverna var det 40 %.

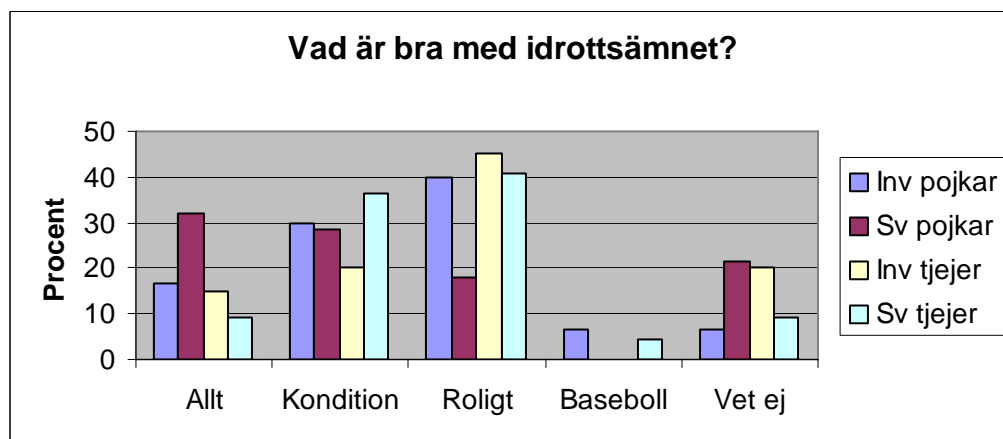
Om vi nu går in djupare och tittar hur flickor respektive pojkar svarade på frågan ser vi att av invandrapojkarna svarade 20 % ”viktigt” medan bland de svenska pojkarna svarade 39 % ”viktigt”. Hos flickorna såg det ut så att 35 % av invandrarflickorna svarade att det var ”viktigt” att vinna, jämfört med 41 % av de svenska flickorna. Vilka tyckte att det ”inte alls” var viktigt att vinna? Det tyckte 63 % av invandrapojkarna, 43 % av de svenska pojkarna, 55 % av invandrarflickorna samt 59 % av de svenska flickorna.

Fråga 14

På den fjortonde frågan skulle de svara på om det fanns någon elitiddrottare som de beundrade eller som var deras idol. Av invandrareleverna svarade 54 % att de hade någon idrottsidol eller någon som de beundrar, bland de svenska eleverna var det 56 % som svarade ”ja” på frågan. Av invandrapojkarna svarade 80 % att de hade någon idrottsidol och av de svenska pojkarna svarade 57 % ”ja” på frågan. Av invandrarflickorna svarade 15 % ”ja” på frågan. Av de svenska flickorna svarade 55 % på samma sätt.

fråga 15

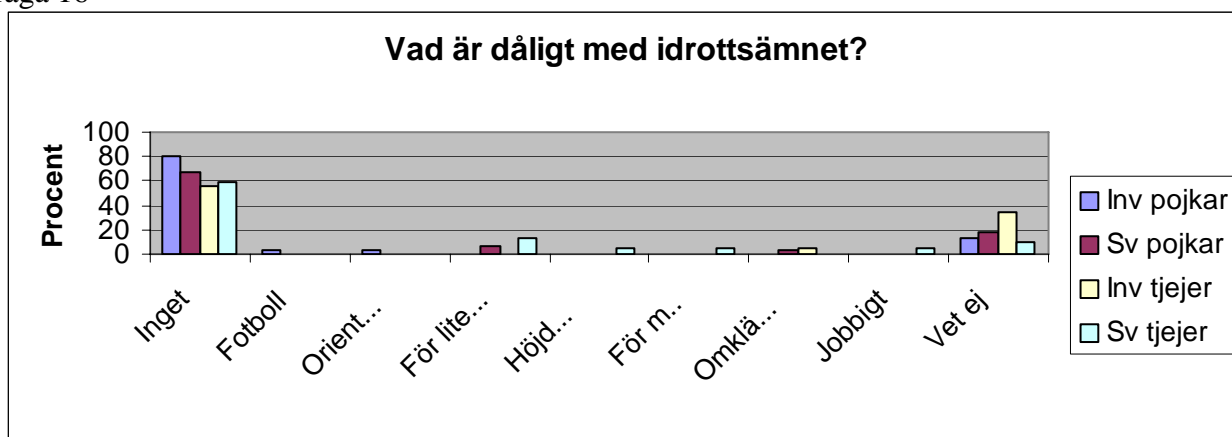
På den femtonde frågan skulle de svara på vad som de tyckte var bra med idrottsämnet.

Invandrareleverna svarade på följande sätt 42 % tyckte att det var "roligt" på idrottslektionerna, 26 % tyckte att de fick "bättre kondition" genom att delta i idrottslektionerna, 16 % "tyckte om" allt som görs på idrottslektionerna, 12 % svarade att de "inte visste" vad som var bra med idrottsämnet.

De svenska eleverna svarade på följande sätt. 30 % tyckte att det var "roligt", 32 % tyckte att de kunde få "bättre kondition" genom att delta i idrottslektionerna, 22 % "tyckte om" allt som görs på idrottslektionerna, 8 svarade att de "inte visste" vad som var bra med idrottsämnet.

Om vi tittar på det svaret som dominerade hos pojkarna och hos flickorna får vi följande resultat. Hos invandrapojkarna svarade 40 % att det var "roligt", hos de svenska pojkarna var det 32 % som tyckte att allt som gjordes inom idrottsämnet var "bra". Hos invandrarflickorna var det 45 % som tyckte att det var "roligt". Hos svenska flickorna var det 41 % som tyckte att det var "roligt".

Fråga 16

Den sextonde frågan handlade om det som de tyckte var dåligt med idrottsämnet. Hos invandrareleverna dominerade svaret ”inget” dvs att det var ingenting som var dåligt 72 % tyckte det. Resten av invandrareleverna svarade på följande sätt 22 % svarade att de ”inte visste”, 2 % svarade att han tyckte att ”fotboll” var dåligt.

Av de svenska eleverna dominerade också svaret ”inget”, 64 % tyckte det. Resten av de svenska eleverna svarade på följande sätt, 14 % svarade att de ”inte visste” och 10 % svarade att det som var dåligt var att det var alldeles ”för få idrottstimmar” i veckan.

5.3- Sammanfattning

Det var mest flickor som svarade att de tyckte att de kunde påverka innehållet på lektionerna ”ganska mycket”. Det var väldigt få elever som svarade att de inte alls kunde påverka innehållet på lektionerna.

När eleverna fick svara på frågan om de tyckte att det var tillräckligt med två timmar idrott i veckan var det mest svenska pojkar som tyckte att det inte var tillräckligt med två timmar i veckan. När det gällde de andra eleverna, dvs. invandrarpojkarna, invandrarflickorna och de svenska flickorna var det ganska jämt mellan de som svarade att det var tillräckligt med två timmars idrott i veckan och de som svarade att inte var tillräckligt med det.

Frågan som handlade om de idrottade på fritiden, visade att det var ganska många elever som gjorde det. Det var invandrarflickorna som idrottade minst på sin fritid.

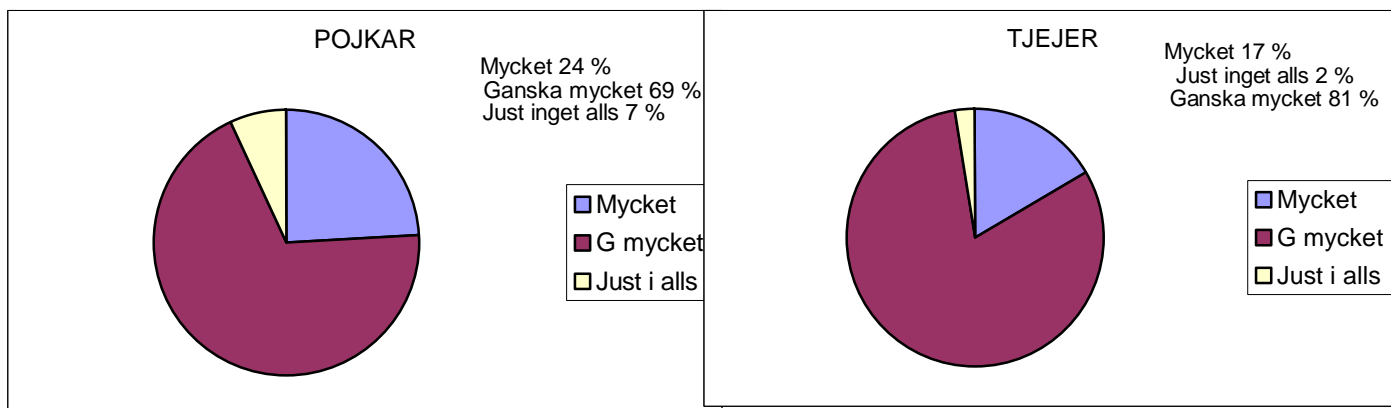
När eleverna besvarade frågan om hur viktigt de tyckte att ämnet Idrott och hälsa kunde vara för deras framtid, visade det sig att det var flest invandrarpojkar som tyckte att ämnet var ”mycket viktigt”. Resten av eleverna svarade ganska jämt mellan att det var ”mycket viktigt” och att det var ”viktigt”. På frågan om hur ofta de brukade vara borta från idrottslektionerna svarade nästan alla på samma sätt, att de var ”nästan aldrig” borta från idrottslektionerna.

Resultatet av enkäten visade att det inte fanns någon skillnad mellan den inställning som flickor och pojkar med invandrarbakgrund har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställning som flickor och pojkar med svensk bakgrund har.

5.4- Är flickor och pojkar lika nöjda med ämnet Idrott och hälsa?

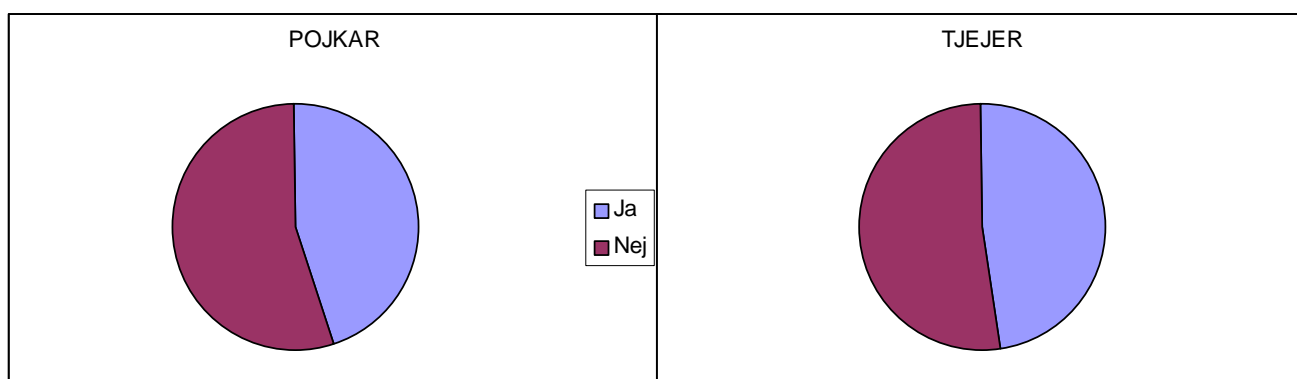
Fråga 1

Hur mycket skiljer sig den inställningen som flickorna har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställningen som pojkarna har? För att kunna besvara den frågan analyserar jag hur flickorna respektive pojkarna svarade på enkäten.

24 % av pojkarna tycker att de kan påverka innehållet ”mycket” på idrottslektionerna jämfört med bara 17 % av flickorna.

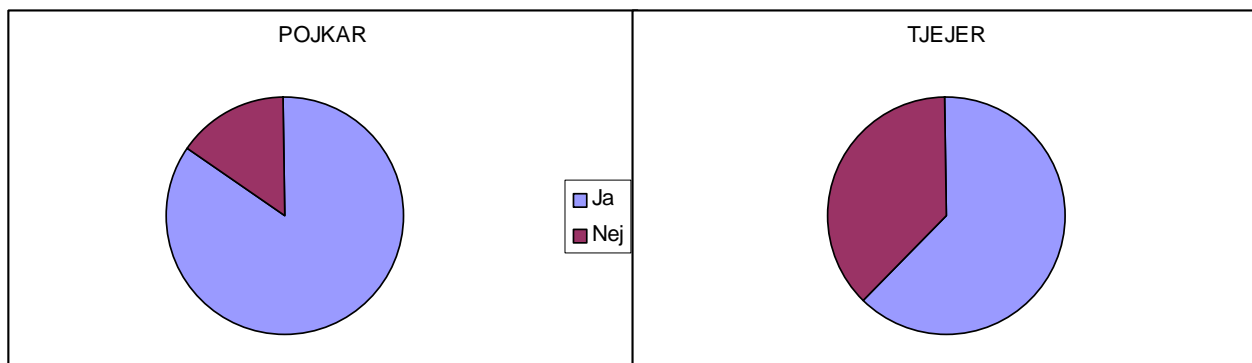
Fråga 2

Frågan som handlar om eleverna tycker att det är tillräckligt med de två idrottstimmar som de har i veckan besvarade de på följande sätt; 45 % av pojkarna tyckte att det var tillräckligt, medan 48 % av flickorna tyckte detsamma. Om man ser det från den andra sidan blir det så att

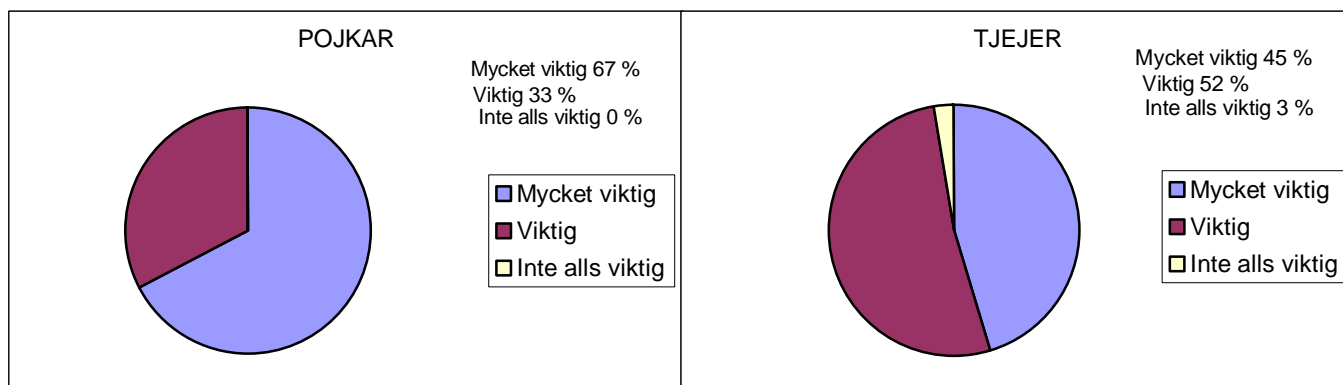
55 % av pojkarna tycker att de borde få mer idrottstimmar i veckan medan 52 % av flickorna har samma åsikt.

Fråga 3

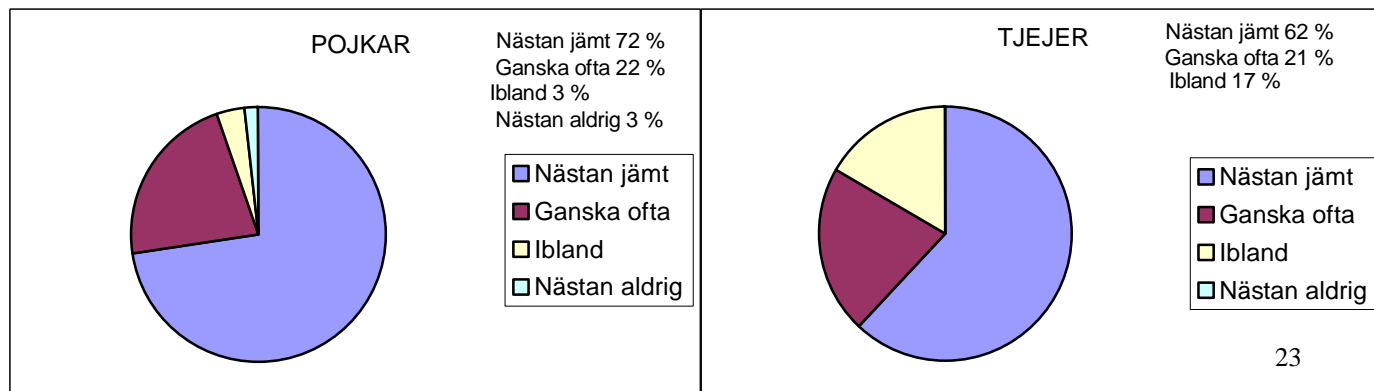
Frågan om hur mycket de idrottar på sin fritid, besvarades på följande sätt; 84 % av pojkarna idrottar på sin fritid och 64 % av flickorna gör detsamma på fritiden.

Fråga 4

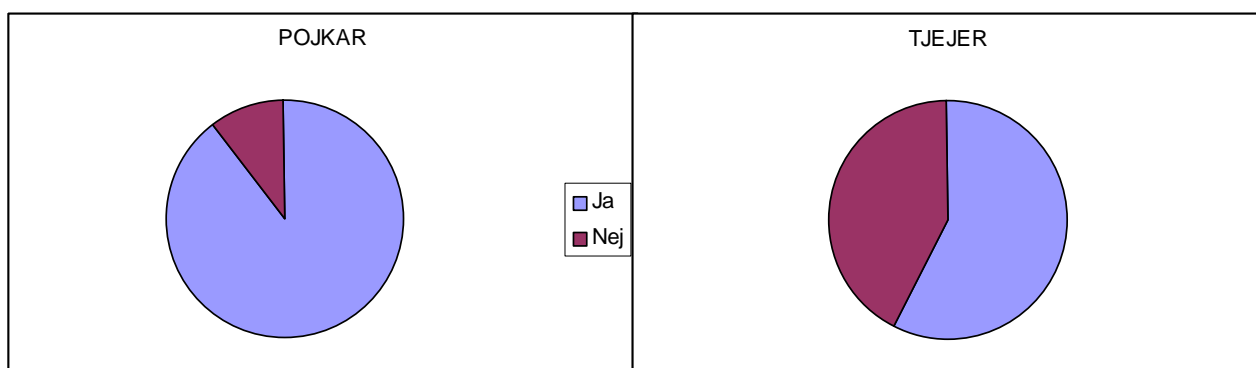
Den frågan som handlar om hur viktigt de anser att idrottsämnet kan vara för deras framtid svarades enligt följande; 67 % av pojkarna tycker att idrottsämnet är ”mycket viktigt” för sin framtid, medan 45 % av flickorna tycker detsamma.

Fråga 5

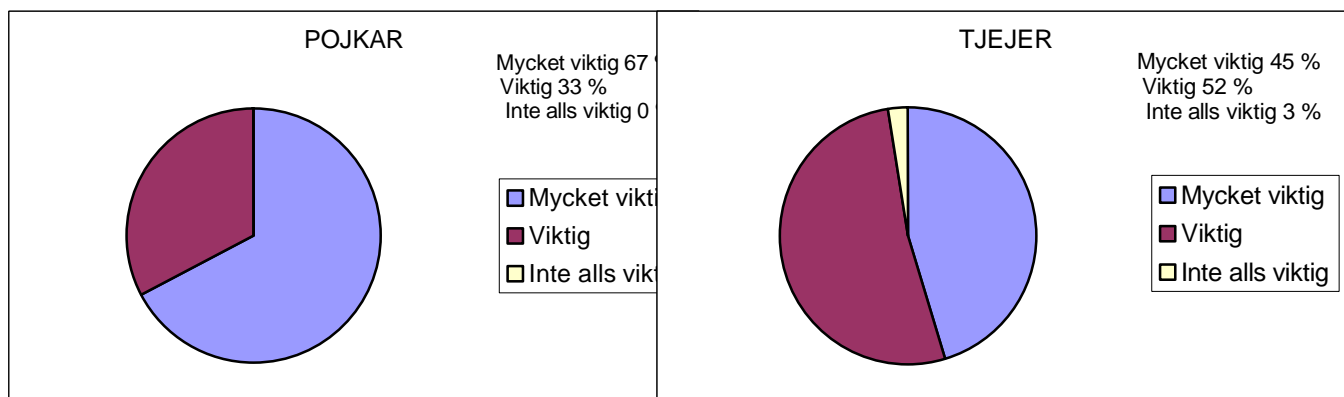
När de fick svara på hur ofta de tyckte att vad de gjorde på idrotten var kul svarade 62 % av flickorna ”nästan jämt”, medan 72 % av pojkarna hade samma åsikt.

Fråga 6

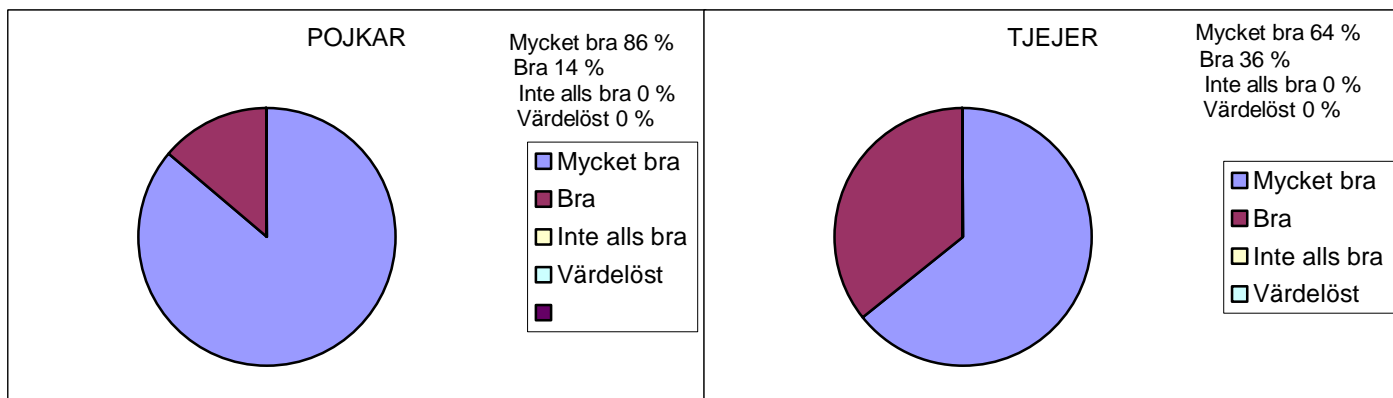
På frågan som handlar om vilket ämne de skulle välja att få extra timmar i, svarade 57 % av flickorna att det ämnet skulle vara Idrott och hälsa. Av pojkarna svarade 90 % att det ämnet skulle vara Idrott och hälsa.

Fråga 7

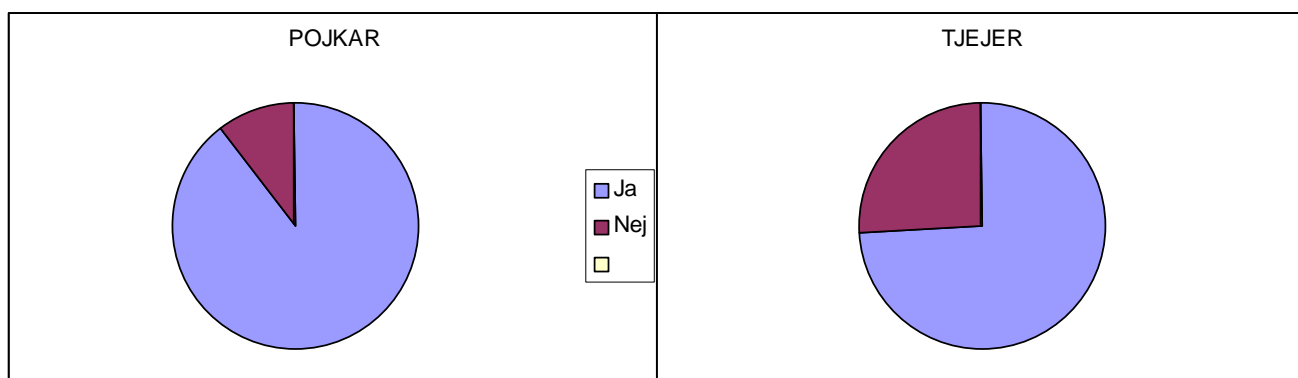
När de svarade på frågan om hur viktigt det var för dem att inte glömma gymnastikkläderna hemma, tyckte 67 % av pojkarna att det var ”mycket viktigt” att inte glömma gymnastikkläderna hemma, medan 45 % av tjejerna tyckte detsamma.

Fråga 8

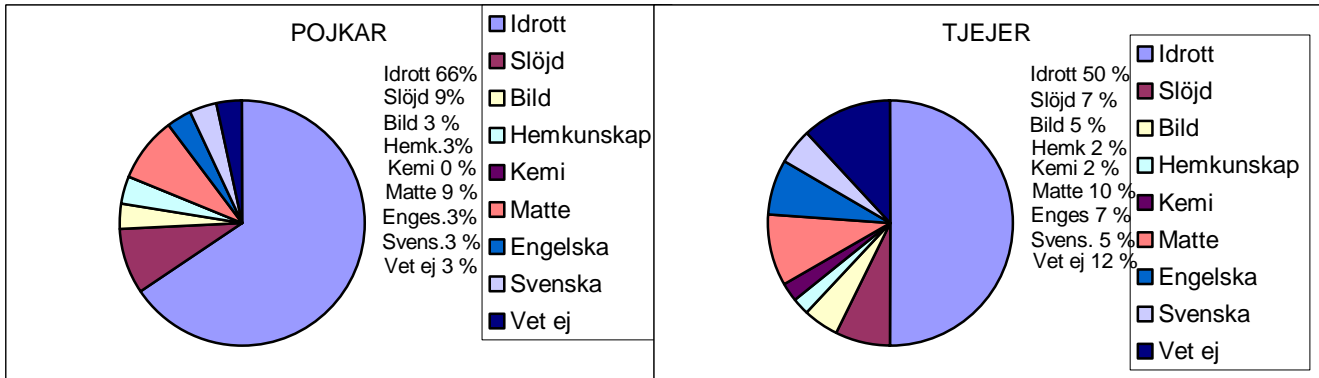
På frågan om vad de tyckte om idrottsämnet svarade 86 % av pojkarna att de tyckte ”mycket bra” om idrottsämnet. 64 % av flickorna svarade på samma sätt.

Fråga 9

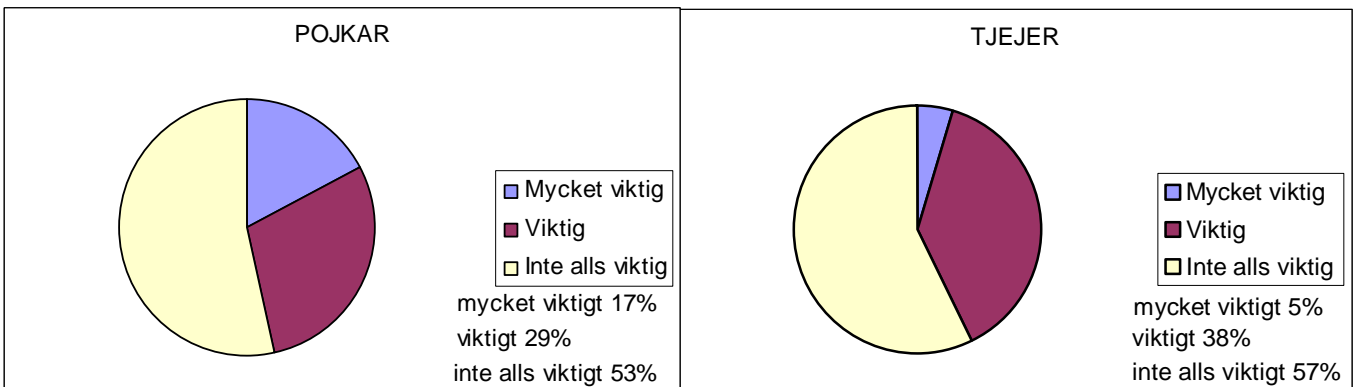
På frågan om de brukar titta på sport på TV svarade 90 % av pojkarna att de brukar göra det medan 74 % av flickorna gjorde detsamma.

Fråga 10

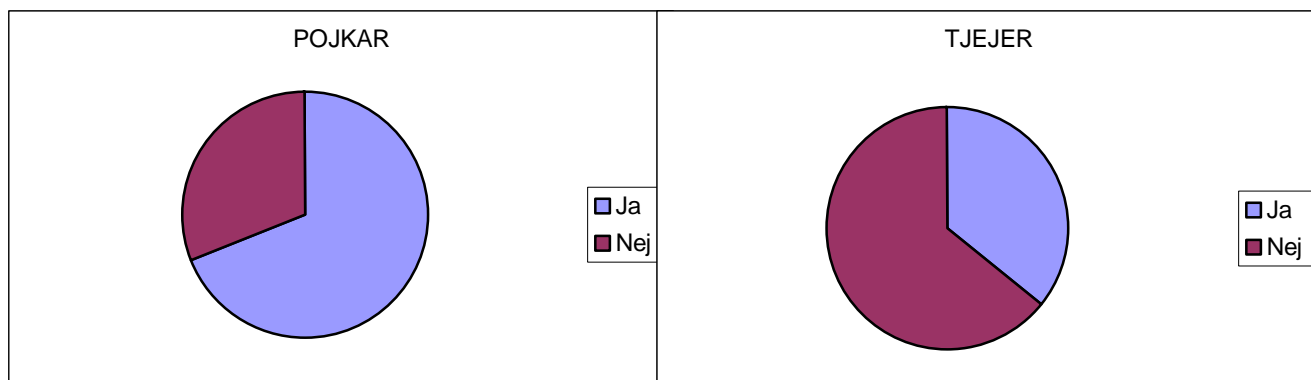
Vilket var elevernas favoritämne? På den frågan svarade 66 % av pojkarna att de hade Idrott och hälsa som favoritämne medan 50 % av flickorna hade Idrott och hälsa som favoritämne.

Fråga 11

När de har tävlingsmoment på idrottslektionerna tyckte 17 % av pojkarna att det var ”mycket viktigt” att vinna medan hos flickorna var det bara 5 % som tyckte att det var ”mycket viktigt” att vinna.

Fråga 12

På frågan om eleverna hade någon idrottsidol eller någon som de beundrade svarade 69 % av pojkarna att de hade det medan 36 % av flickorna svarade att de hade någon idrottsidol eller någon som de beundrade.

5.5- Sammanfattning

Den frågan som handlade om hur mycket eleverna tyckte att de kunde påverka idrottslektionernas innehåll visade att det var flest killar som tyckte att de kunde det.

När eleverna fick svara på hur mycket de idrottade på fritiden visade sig att det var flest pojkar som idrottade på fritiden jämfört med flickor.

Det var också flest pojkar som tyckte att ämnet Idrott och hälsa var mycket viktigt för framtiden jämfört med flickor. Det var också en lite procent av flickorna som tyckte att ämnet Idrott och hälsa var "inte alls viktigt" för framtiden.

I frågan om hur viktigt var att inte glömma gymnastikkläder hemma svarade flera pojkar än flickor att det var jätteviktigt.

När eleverna besvarade frågan om vad de tyckte om idrottsämnet visade sig att det var större del av pojkar jämfört med tjejer som svarade att de tyckte "mycket bra" ämnet Idrott och hälsa. Det var också större procent av pojkar som svarade att de brukar titta på sport på teve jämfört med flickor.

På frågan som handlade om eleverna hade någon sporidol svarade flest pojkar än flickor att de hade. Det var större del av pojkar som tyckte att det som gjordes på idrottslektionerna "nästan jämt kul" jämfört med flickor.

Sättet som de eleverna som deltog i undersökningen besvarade på enkäten visade att flickorna inte är lika nöjda som pojkar när det gällde ämnet Idrott och hälsa.

5.6- Vilken uppfattning har idrottslärarna när det gäller flickor och pojkar attityd mot ämnet Idrott och hälsa.

Som jag skrev tidigare hade jag också intervjuat två idrottslärare och till dessa hade jag planerat ställa 7 frågor som under själva intervjuerna blev flera. De idrottslärare som jag valt ut tillhörde också samma skola som de elever som besvarade enkäten. Den ena läraren ansvarade för idrott med barnen inom år 1-5 och den andra för år 6-8.

På fråga 1 svarade lärare 1 att han hade jobbat 3 år på skolan medan lärare 2 svarade att han hade jobbat 2 år på skolan.

Lärare 1 hade inte tidigare jobbat inom annan verksamhet där det fanns både svenska och invandrarungdomar. Lärare 2 däremot jobbar som fotbollstränare vid sidan av lärarjobbet. Han tränar barn mellan 13-15 år av båda könen. Jag frågade om det var lika många ungdomar med invandrarbakgrund som med svensk bakgrund. Han var tyst en liten stund och sedan svarade han att 80 % hade svensk bakgrund.

Om han bara tittade på flickorna så var det ännu högre procent svenskar. Han sade att ca 97 % av flickorna hade svensk bakgrund. När jag frågade honom varför han trodde att det såg ut på det viset svarade han på följande sätt: "Föreningens plan låg mitt i ett villaområde där det fanns väldigt få familjer som inte hade svensk bakgrund". Han fortsatte sedan och sade följande "att invandrarflickorna för det mesta inte har samma frihet som de svenska flickorna".

På frågan om hur varierande lektionsinnehåll de hade svarade lärare 1 att de gjorde nästan allt. Jag fick se en terminsplanering uppdelad på veckor. Där fanns det ingen dans, då sa han att de brukar dansa ringdans kring jul. Han tyckte att fotboll var bland de mest omtyckta saker de gjorde på idrotten också bland flickorna, men att det fanns en del flickor som tyckte ganska mycket om redskap. Jag frågade om lågstadiet, dvs år 1-3 också hade fotboll som favorit, då sade han att de brukar leka mest på idrotten med de mindre barnen, men att han trodde att fotboll låg bra till. Lärare 2 sa så här, vi gör allting, vi dansar, orienterar, åker skidor, skridskor och de flesta bollsporter. Som favorit tror han att bland pojkarna så är det en ganska bra balans mellan fotboll och handboll. Bland flickorna tyckte han att det var svårt eftersom det var ett väldigt stort antal flickor som inte tyckte om idrotten och som inte visade ett så

stort intresse. Jag frågade honom varför han trodde att det var så, han trodde att det var deras ålder, han sa att flickorna i den åldern (14-15 år) börjar visa intresse för andra saker.

På frågan om hur mycket de idrottade på sin fritid svarade lärare 1 att han inte visste så mycket om elevernas fritid men att det var flera flickor som han trodde gick på friidrott. Lärare 2 hade för ett år sedan undersökt hur många av dem som då gick i sjuan (nuvarande 8:an) som var med i någon idrottsförening. Jag fick se listan och där fanns en ganska stor variation men fotboll var populärast, tillsammans med handboll.

Det som väckte mitt intresse var att väldigt få flickor stod med på listan. Han sa att så såg det ut och att det fanns flera flickor som brukade rida, men eftersom han bara noterade i sin lista de som var med på någon organiserad sport så fanns de inte med på listan.

Frågan om frånvaron svarades på följande sätt. Lärare 1 sade att de inte hade stor frånvaro på lektionerna och att det fanns en eller två i varje klass som var borta lite oftare än resten, men att det var för att de var sjuka. Han sade också att det var en flicka som bara hade varit med på idrotten ett fåtal gånger men att det berodde på att hon inte mårde bra.

Lärare 2 sa att det var ganska stor skillnad mellan årskurserna. De som gick i 7:an tyckte han hade en ganska stor frånvaro jämfört med dem som gick i 8:an och 9:an. Det var oftast flickor som var mycket borta från idrotten. Jag frågade vad han trodde att det berodde på och han svarade att många skylldes på mens, huvudvärk eller migrän. Han sa också så här ”när de kommer upp i 8:an blir de friska”. Han menade att då får de betyg och då ändras deras inställning direkt.

Vi tittade på närvarolistan för att se vilka flickor det rörde sig om, om de var svenskor eller flickor med invandrabakgrund. Vi fick se att det var väldigt jämt, vi studerade två sjuor de sista två lektionerna och då var det sammanlagt 11 som inte hade varit med på lektionerna och av dem var 8 flickor. 3 hade invandrabakgrund och 5 svensk bakgrund.

På frågan hur engagerade pojkarna respektive flickorna var på idrottslektionerna svarade de så här: Lärare 1 tyckte att de handlade mest om vad de gjorde på idrotten. Han menade att till exempel bollspel var det mer pojkarna som gillade fast ”vi har en stor del flickor som gillar fotboll, men pojkarna ligger en steg före”. När de har redskap eller dans var det tvärtom, flickorna visade mer intresse. Han sa att vissa moment var det väldigt kul att ha, bland dem

var det orientering med femmorna. Det var jättekul för de jobbar hårt för att hitta kontrollerna. Han berättade att förra hösten hade de spelat baseboll för första gången med femmorna och att det blev stor succé. Lärare 2 tyckte att om han tog bort sjuan var engagemanget väldigt högt hos hans elever, både flickor och pojkar i årskurs 8 och 9 var väldigt intresserade. Han säger: ”Mycket handlar om att de får betyg, men att med sjuorna är det svårt att hitta något där mer än hälften är engagerade”.

På frågan, om de brukar ha många tävlingsmoment på idrottslektionerna, sa lärare 1 att med de lägre klasserna blir det mest lekar medan med fyror och femmorna hade de oftast det. Han tyckte att pojkarna ibland var mycket mer inne på ”vi måste vinna” medan hos de flesta flickorna var det inte så. Han sade att vissa pojkar kunde göra vad som helst för att vinna, allt ifrån att strunta i spelreglerna till att fuska. Han sa också att det finns flickor som kan göra detsamma men de är väldigt få. Däremot kunde han inte se någon skillnad mellan invandrare eller svenska pojkar. ”Alla är väldigt tävlingsinriktade.”

På samma fråga tyckte lärare 2 lite annorlunda. Han sa att det ibland fanns med tävlingsmoment och det var precis då man fick se sjuorna lite mer engagerade. Han tyckte att det var väldigt jämt mellan pojkarna och flickorna när det handlar om att vinna. Han tyckte att de flesta flickorna han har kan jobba hårt för att vinna. Han sa så här ”man kan tro att pojkarna är mer tävlingsinriktade men de är bara mer högljudda”. När jag frågade om det kan vara någon skillnad mellan hur tävlingsinriktade svenska elever är jämfört med invandrarelever sa han att hos flickorna kan han inte se någon skillnad. Däremot medan mellan pojkarna hade han en känsla av att invandrapojkarna var lite mer intresserade av att vinna.

Hur kan du känna så frågade jag? ”När vi till exempel har haft match låt säga i fotboll eller handboll och lektionen är avslutad, och då man träffar eleverna efteråt, är det mest invandrarelever som kommer fram för att kommentera en eventuell seger eller förlust.” Han tyckte också att de flesta invandrapojkar har ett annat temperament, att vissa av dem kan reagera väldigt starkt för små grejer. Han sa att det fanns också svenska elever som kunde reagera på samma sätt men han trodde att de var färre

Den sista frågan jag ställde till Idrottslärarna var om de ansåg att inställningen till ämnet idrott och hälsa skiljer sig mellan invandrareleverna jämfört med de svenska eleverna. På den frågan

svarade lärare 1 att de flesta av invandrarelevorna har en väldigt positiv inställning till ämnet. Han sade att det fanns flera elever som bara fungerade på idrotten, men samtidigt sa han att han inte var säker på om det fanns någon skillnad mellan deras inställning till ämnet Idrott och hälsa och de svenska elevernas inställning.

Lärare 2 tyckte att det kan stämma beroende på vilka invandrare man pratar om. Han sa så här:

”På den här skolan stämmer det inte riktigt! De flesta invandrarelevorna som vi har är födda i Sverige vilket gör att de inte har språksvårigheter, de kan hänga med lika bra i alla ämnen”.

”Om elever kommer till Sverige lite senare kommer de med all säkerhet att tycka att idrotten är rolig för där behöver man inte läsa eller skriva så mycket. Idrotten kan bli den enda stunden där en sådan elev känner sig hemma”. På slutet så sa han så här: ”Jag har elever med invandrarbakgrund som är jätteintresserade och har andra som inte alls är intresserade av något överhuvudtaget och det ser lika ut bland de svenska eleverna”.

5.7- Sammanfattning

Frågan som handlade om de hade jobbat med en annan verksamhet inom idrott, där det både fanns ungdomar med invandrarbakgrund och med svensk bakgrund besvarades nekande av lärare 1 och jakande av lärare 2. Lärare 2 jobbade som fotbollstränare. Han berättade att de flesta ungdomar som han tränade hade svensk bakgrund, men det fanns också ungdomar med invandrarbakgrund i laget. När jag frågade om hur varierat lektionsinnehåll de hade svarade lärare 1 att de gjorde nästan allt dvs. bollsporter, redskap, simning, orientering, friidrott och vintersporter. Båda lärarna hade liknande planering. När de fick svara på hur många elever som idrottade på fritiden visade det sig att lärare 1 inte visste någonting om det. Lärare 2 hade tidigare undersökt hur många av hans elever som idrottade på fritiden. Den undersökningen hade han gjort året innan jag intervjuade honom. Jag fick se anteckningarna som han hade gjort. Jag fick se att det inte fanns så många flickor som idrottade på fritiden.

Frågan som handlade om frånvaron visade följande: Lärare 1 sade att det fanns en eller två elever i varje klass som oftast var borta från lektionerna och att det var både elever med svensk bakgrund och elever med invandrarbakgrund. Lärare 2 sade att han hade märkt skillnader när det gällde frånvaron mellan de elever som gick i årskurs 7 jämfört med de som gick i årskurs 8-9. När det gällde eleverna med invandrarbakgrund och elever med svensk bakgrund sade han att han inte hade märkt någon skillnad alls på frånvaron.

Den frågan som handlade om de tyckte att det fanns någon skillnad mellan vilken inställning invandrar respektive svenska elever hade till ämnet Idrott och hälsa besvarades på samma sätt från båda lärarna. De tyckte att det inte fanns någon skillnad mellan den inställning som invandrarelever hade till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställningen som svenska elever hade.

6- Diskussion

6.1- Finns det någon skillnad mellan den inställning som flickor och pojkar med invandrabakgrund har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställning som flickor och pojkar med svensk bakgrund har?

I enkäten svarade eleverna på en fråga som handlade om hur viktigt det var för dem att vinna. På den frågan fick jag inte de svaren som jag hade förväntat mig. Jag hade trott att invandrapojkar skulle svara mycket mer positivt på den frågan, dvs att för de flesta skulle det vara ”mycket viktigt” att vinna. Det blev bara 16 % som svarade att det var ”mycket viktigt” och det anser jag var långt ifrån mina förväntningar. För att analysera varför det blev så försöker jag gå tillbaks igen till början av mitt arbete.

De invandrarelever som ingick i mitt arbete hade i största majoritet en förälder som var invandrare och en förälder som var svensk. Det här tycker jag kan ha påverkat svaren på frågan. Man vet hur mycket man försöker i Sverige att lära sina barn att det inte är så viktigt att vinna, utan det ska vara kul. Frågan är om detta är lika viktigt i andra kulturer. En annan fråga där svaren inte blev de förväntade var när de svarade om de tyckte att det var tillräckligt med de idrottstimmar som de hade i veckan.

Det som undersökningen visar är att ämnet idrott och hälsa är ett väldigt uppskattat ämne bland elever oavsett bakgrund. Av hundra elever som deltog i undersökningen hade 59 % Idrott och hälsa som sitt favoritämne. Undersökningen visar också att 25 % av invandrarflickorna anser att de har stor möjlighet att påverka idrottslektionernas innehåll. Detta uppfattar jag som ett väldigt positivt tecken med tanke på hur mycket man försöker involvera invandrarflickorna i idrottslivet. Det finns ett annat positivt tecken på att invandrarflickornas syn på idrotten är i en förändringsfas, 50 % av invandrarflickorna svarade att de idrottar på fritiden. Däremot var 73 % av de svenska flickorna idrottsintresserade på fritiden.

Bland de idrotter som invandrarflickor utövade mest fanns basket och fotboll. Att invandrarflickor är mindre insatta än svenska flickor i idrottslivet kan beror på flera faktorer

anser jag. Bland dessa faktorer är den kulturella faktorn enligt min uppfattning den som starkast speglar sig i problematiken. Vissa kulturer har en annan bild om hur en kvinna ska uppföra sig. Exemplet på det är det som står i boken ”*Den Mångkulturella skolan*” Enligt författarna har de unga kvinnorna en underordnad och passiv roll, som innebär att de ska lyda och respektera sina äldre släktingar.

Detta kan innebära att vissa invandrarföräldrar inte låter sina döttrar idrotta på fritiden eftersom det kan påverka dem negativt. Det svenska synsättet på en ung kvinna är ganska långt ifrån det som beskrevs ovan.

Däremot hade jag trott att invandrarelever ville ha flera timmar idrott i veckan än vad de redan hade. Resultaten på frågan visade att de svenska eleverna är mer intresserade av att ha fler timmar idrott. Om man jämför hur invandrareleverna svarade på den här frågan med det som Göran Linde skrev i sin bok ”*Värdegrund och svensk etnicitet*” angående hur invandrare brukar klara sig bättre i ämnen där det inte behövs ett stort ordförråd. Även om frågan inte talar om hur bra eller dåligt de klarar sig på idrottslektionerna borde invandrarelevernas svar kanske ha visat att de ville ha mer idrott i veckan.

En anledning att de svarade så kan det vara det som jag nämnde ovan om att de flesta invandrarelever hade en svensk förälder och en invandrare, vilket gör att de behärskar svenska språket väl. En annan anledning kan också vara att det var ganska många som idrottade på fritiden, vilket kan göra att de tycker att det är tillräckligt med de timmarna som de redan har.

Bara 65 % av invandrarflickorna anser att det är viktigt att inte glömma gymnastikkläderna jämfört med 86 % av de svenska flickorna. Detta visar något som man kan se när det handlar om idrottsintresset bland flickorna.

En fråga där jag fick det resultatet som jag hade förväntat mig var på frågan hur viktigt eleverna tyckte att idrottsämnet var för sin framtid. Där blev det väldigt tydligt att för invandrarpojkar betyder ämnet Idrott och hälsa mer än för de svenska pojkar. 80 % av invandrarpojkar anser att idrottsämnet är mycket viktigt för deras framtid medan bara 53 % av de svenska pojkar anser det.

En anledning till det kan man hitta i de som Ehn skrev, ”*därvidlag att idrotten för många invandrare blir ett smidigt sätt att identifiera sig med Sverige och svenska värderingar och att också tillförskaffa sig acceptans i samhället*⁹.

Den erfarenhet jag har inom det här området har visat mig att invandrarelever, oftast pojkarna pratar väldigt ofta om det som händer i sportvärlden. De brukar titta ganska mycket på sport på TV och om detta pratas det väldigt mycket om t ex i omklädningsrummet före eller efter idrottslektionerna.

På frågan som handlar om de hade någon elitidrottare som idol svarade nästan alla på samma sätt. 80 % av invandrapojkarna hade någon elitidrottare som idol medan bara 57 % av de svenska pojkarna hade det.

Har man en idrottsidol eller någon man beundrar samt att man anser idrotten är jätteviktig för sin framtid då har man ett mål att sträva efter, att bli som den personen. Varför vill de det? Dels handlar det mycket om identitetsaspekten. Många unga invandrare och framförallt de som kommer från Bosnien eller Kroatien ser på Zlatan som en invandrare som har lyckats. Dels handlar det om ekonomi. Många ser hur deras föräldrar jobbar hårt för att ge barnen vad de behöver samt dessutom kunna skicka pengar till alla släktingar som är kvar i hemlandet.

6.2- Är flickor och pojkar lika nöjda med ämnet Idrott och hälsa?

Svaret på enkäten visar tydligt att en stor del av flickorna inte är lika nöjda som en stor del av pojkarna. Det är ingen hemlighet att idrottslektionerna genomförs på pojkarnas villkor dvs. mycket bollsporter, bollekar och mycket fysiskt kontakt. I tidningen Svensk Idrottsforskning visas en studie om det som görs på Idrott och hälsa i undervisningsmomenten för årskurs 3 respektive årskurs 9.

Studien visar att i årskurs 3 är 21 % av vad eleverna gör på lektionerna, bollspel och bollekar, efter det följer gymnastik med 19 %, resten dvs friluftsliv, simning och dans får väldigt litet utrymme. I årskurs 9 visar studien ännu större procent av bollspel och bollekar, 35 % av idrottsinnehållet är bollspel och bollek. Då får dans, friluftsliv och teori också ganska litet utrymme.

---

⁹ Ehn, B (1995) Nationell inlevelse I: J. Ehn, 8 J. Frikman 8 O. Löfgren (Red) Försvenskningen av Sverige, s. 215 ff Natur och Kultur.

Inom samma studie fick eleverna svara på vad de tyckte bäst om att möta i idrottsundervisningen, svaret blev bollek och bollspel. De yngre eleverna dvs årskurs 3 tyckte framförallt om aktiviteter som redskapsgymnastik och simning. Det som eleverna tyckte minst om var dans och orientering.

Den här anser jag inte är konstigt för bollspel är det som de oftast möter på idrottslektionerna och det de möter mest på sin fritid. Det är kanske så att idrottslärarna väljer det som de känner sig mest bekanta med.

De resultat som visades i min enkät, som till exempel att bara 62 % av flickorna som deltog i undersökningen idrottar på sin fritid, jämfört med 84 % av pojkarna, är ett bevis på att vi idrottslärare måste se till att flickorna blir mer intresserade av idrotten. Av 62 % fritidsaktiva flickor var det bara 12 % som utövade fotboll, basket, handboll eller volleyboll på sin fritid. Om vi ser efter vilka sporter som dominerade deras intresse ser vi att tennis hade lika många utövare som fotboll, basket, handboll och volleyboll tillsammans, dvs. 12 %. Det var 10 % som dansade på fritid och 10 % som tränade friidrott.

Som vi ser bollsportsintresserade flickor var inte så vanligt. Det som jag själv har sett under mina lektioner är, oavsett om man gör någon bollsport eller inte, har flickorna svårt att visa hur duktiga de är. Pojkarna brukar ta över spelet direkt. Man kan finna en eller kanske två flickor i varje klass som inte drar sig tillbaks.

Om man gör kanske samma spel eller lek men bara med flickor ser man stor skillnad på flickorna, de är mycket mera intresserade, de är mycket mer engagerade och framförallt visar de mycket mer glädje. Ju längre bort pojkarna är från spelet eller leken desto roligare har flickorna det.

En annan fråga som visar ett liknande resultat är frågan om hur viktigt eleverna tyckte att idrottsämnet var för sin framtid. 67 % av pojkarna svarade att idrottsämnet var mycket viktigt för sin framtid, medan bara 45 % av flickorna tyckte detsamma.

Många pojkar känner sig mycket mer bekväma i gymnastiksalen än vad de gör i klassrummet. Det finns många pojkar som drömmer om att bli en Zlatan eller en Henke de kan se ämnet Idrott och hälsa som ett steg i sin långa vandring till målet. Det målet som de själva har satt

upp för att det är idrott som de tänker satsa på och för att det är där en del känner sig speciellt duktiga.

Men vad händer med flickorna? Det är bara 45 % som anser att ämnet Idrott och hälsa är mycket viktigt för deras framtid. Här kan man gå tillbaka till boken ”Den mångkulturella skolan” och fråga sig hur stort utrymme vissa invandrarflickor har för att bestämma över sin framtid. Angående det skrev författarna följande. ”De unga kvinnors frihet begränsas i stor omfattning av föräldragenerationens hänvisningar till den som är gunah och ayip, det vill säga det som är syndigt i religiös bemärkelse respektive det som hedersetiken pekar ut som skamligt”. Författarna inriktar sig på unga turkiska invandrarflickor, men frågan är om det inte i de flesta kulturer har kvinnorna en förutbestämd roll.

Allt detta visar också svaret på frågan som handlar om vilket ämne de skulle välja att få extra timmar i, skulle det ämnet vara Idrott och hälsa? ¹⁰Enligt kursplanen ska ämnet Idrott och hälsa bland annat sträva mot att stimulera till ett bestående intresse för regelbunden fysisk aktivitet och att de tar ansvar för sin hälsa. I kursplanen står det också att Idrott och hälsa ska sträva mot att utveckla förmågan att leka, motionera och idrotta på egen hand och tillsammans med andra. Det står också att ämnet därmed förmedlar en syn på idrott och hälsa som har betydelse för både uppväxtiden och senare skeden i livet.

När jag läser igenom det som står i kursplanen och sedan tittar på hur flickorna svarade på enkäten blir jag övertygad om att ämnets mål är mycket svårare för flickorna att nå än för pojkarna. Vad kan man göra för att höja flickornas intresse för ämnet Idrott och hälsa? Vad kan man göra för att se till att de flesta flickor ska tycka att det är kul att idrotta eller motionera när de har blivit vuxna?

Kanske lösningen är att försöka anpassa lektionsinnehållet mer till flickorna, dvs försöka hitta en balans mellan det som flickorna själva kallar för ”killsport” och ”tjejsport”. Man ska börja tidigt med dans, rörelse till musik, aerobics etc. I varje planering man gör ska man se till att det finns balans mellan de olika momenten. Man ska kanske försöka lära eleverna att varje moment är lika viktigt, och se till att de moment som eleverna gillar minst blir lustfyllda. Eleverna ska vara medvetna om hur viktigt varje moment är. Detta görs bäst genom att förklara syftet med momentet innan man börjar.

---

¹⁰ Skolverket. Idrott och hälsa. Kursplan, Mål att sträva efter.

7- Slutsatser

Undersökningen visar att:

- Bland de flickorna och pojkarna med invandrarbakgrund respektive svensk bakgrund som deltog i undersökningen inte fanns någon skillnad när det gällde inställningen till ämnet Idrott och hälsa.
- De flickorna som deltog i undersökningen var inte lika nöjda med ämnet Idrott och hälsa jämfört med pojkarna.
- De idrottslärarna som deltog i undersökningen inte tyckte att det fanns någon skillnad mellan den inställning som de svenska eleverna har till ämnet Idrott och hälsa jämfört med den inställning som de invandrareleverna har.

8- Litteraturlista

Muntliga källor

- Wahlgren, David, Lillholmsskolan, den 23 februari 2004.
- Eriksson, Mari, Ankdammsgatan 24, den januari 2004.

Egna anteckningar
Intervju med Joakim Wallin
Intervju med Sten Lindberg

Elektroniska källor

www.skolverket.se

Tryckta källor

Carlson, Rolf, , Rapport i pedagogik 2001:02 *Etnicitet och social mångfald* (Stockholm: Idrottshögskolan, 2002)

Carlsten, Yngve, Engström, L-M, Lindroth, Monica. Rapport 12/1995 tidskrift för utbildning, forskning och debatt. Stockholm

Ehn, B. (1995) Nationell inlevelse. I: J. Ehn & J. Frykman & O. Löfgren (red) Försvenskningen av Sverige. Natur och Kultur.

Eriksson, Camilla, Dahlström, Sofie (1997) *Högstadi- och gymnasieelevers inställning till hälsa som en del av ämnet Idrott och hälsa*, Examensarbete nr 27. (Idrottshögskolan)

Hedencrona, Eva & Kós-Dienes, Dora (2003) *Tvärkulturell kommunikation i förskola och skola*. (Lund: Studentlitteratur)

Hultinger, E-S & Wallentin, C (1996) (red) *Den mångkulturella skolan*, (Lund: Studentlitteratur)

Svensk Idrottsforskning, (2002) *Skolans Idrottsundervisning och barns hälsa*, nr 3 Årgång 11.(Organ för centrum för idrottsforskning)

Sverige, framtiden och mångfalden. (1996) Slutbetänkande från Invandrarpolitiska kommittén.(SOU 1996:5)

Westin, Ch. & Hasselrot, T. *Invandring och ungdomsopinion* (red 1995).

Frågeställningar till lärarna

- 1- Hur länge har du jobbat på den här skolan?
- 2- Har du jobbat med annan verksamhet inom idrott där det både fanns ungdomar med invandrabakgrund och ungdomar med svensk bakgrund?
- 3- Hur varierat lektionsinnehåll har ni?
- 4- Finns det något ni gör på idrotten som eleverna föredrar mest av allt?
- 5- Hur ser frånvaron ut bland eleverna med invandrabakgrund jämfört med elever som har svensk bakgrund?
- 6- Hur engagerade tycker du att pojkar resp flickor är på idrottslektionerna?
- 7- Känner du till antalet elever som idrottar på sin fritid dvs. som är med i någon förening? I så fall, är majoriteten svensk eller invandrare och vilket sport är dominerande?
- 8- Brukar ni ha många tävlingsmoment på idrottslektionerna? Ser ni någon skillnad på hur invandrarelever resp svenskar reagerar på sådana moment?
- 9- Anser du att det är någon skillnad mellan vilken inställning invandrar resp svenskar elever har till ämnet Idrott och hälsa?

Enkät om inställningen till ämnet idrott och hälsa bland elever mellan 9 och 13 år

1. Skola _____ Klass _____

2. Pojke   Flicka

3. Vilket år är du född? _____

I vilket land är du född? _____

I vilket land är din mamma född? _____

I vilket land är din pappa född? _____

4. Tycker du att du kan påverka innehållet på idrottslektionerna?

Mycket

Ganska mycket

Just inget alls

Kommentar

---

5. Tycker du att det är tillräckligt med de två idrottstimmar som du har i din skola?

Ja   Nej

Kommentar

---

6. Håller du på med någon idrott på din fritid?

Ja   Nej

Om "ja", vad?

---

7. Hur viktigt anser du att idrottsämnet kan vara för din framtid?

Mycket viktigt

Viktigt

Inte alls viktigt

Varför?

8- Hur ofta brukar du vara borta från idrottsundervisningen?

Nästan jämt

Ganska ofta

Ibland

Nästan aldrig

Varför?

9- Hur ofta tycker du att det som ni gör på idrottsundervisningen är kul?

Nästan jämt

10- Hur viktigt är det för dig att inte glömma gymnastikkläderna hemma?

Mycket viktigt

Viktigt

Inte alls viktigt

11. Hur skulle du reagera om idrottsämnet togs bort?

---

12. Vad tycker du om idrottsämnet?

Mycket bra

Bra

Inte alls bra

Värdelöst

13. Brukar du titta på sport på TV?

Ja Nej

Om "ja", vad tittar du helst på?

14- Vilket är ditt favoritämne i skolan?

Varför?

15- När ni tävlar eller spelar match på idrottsundervisningen, hur viktig är det för dig att vinna?

Mycket viktigt

Viktigt

Inte alls viktigt

Varför?

16- Finns det någon elitidrottare som du beundrar eller har som idol?

Ja Nej

Om "ja", vem och vilket sport?

---

18. Vad är bra med idrottsämnet?

---

19. Vad är dåligt med idrottsämnet?

Tack för din medverkan!